РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба адресувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 14-го грудня 1916. Ч. 150. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, December 14, 1916. No. 150.

НІМЕЧЧИНА ПРЕДКЛАДАЄ МИР.

АРМІЯ МАКЕНЗЕНА ЗБЛИЖАЄТЬ СЯ ДО ГРАНИЦІ МОЛДАВІЇ. -- 10.000 ПОЛОНЕНИХ РУМУНІВ.

Союзні війска полонили дотепер 150.000 Румунів і здобули 600 гармат.

МОСКАЛІ ВТРАТИЛИ В КАРПАТАХ ОСТАННОГО ТИЖНЯ 30.000 ЛЮДИЙ.

НІМЕЧЧИНА ПРЕДКЛАДАЄ МИР.

БЕРЛІН, 12. грудня. — **Нині рано канцлєр Бетман Гольвеґ вручив послам Злучених Держав, Еспанії і Швайцарії (послам трох невтральних держав, які заступають інтереси Німеччини в державах, що стоять з нею на воєнній стопі) ноти однакового змісту, аби вони доручили їх державам, які ведуть війну проти Німеччини.**

Подібно поступили також правительства австрійсько-угорське, болгарське і турецьке, вручуючи ноти такогосамого змісту послам тих невтральних держав, які заступають інтереси дотичних держав в краях їм тепер ворожих.

Нота Німеччини, вручена послови Злучених Держав, звучить:

„Найстрашнійша війна, якої історія ще не бачила, триває вже майже два і пів року, обнимаючи велику часть сьвіта.

„Катастрофа, якій не можна було запобігти при помочи тисячлітної нашої спільної культури, нищить найцїннійші здобутки людства.

„Духовому і матеріяльному розвоєви, який був гордостию Европи з початком двайцятого столїтя, грозить руїна.

„Німеччина і її союзники, Австро-Угорщина, Болгарія і Туреччина, дали доказ своєї непобідимої сили у боротьбі. Вони здобули величезну перевагу над своїми противниками, які мали перевагу щодо числа і воєнного матеріялу. Наші боєві лінії стоять незрушені помимо поновних нападів війск наших ворогів.

„Останний напад неприятеля на Балканї зістав зломаний скоро і побідно. Останні події доказують, що дальше веденє війни не є в станї зломити нашої відпорної сили та що загальне положенє позволяє надіяти ся нам дальших успіхів.

„Чотири союзні держави були приневолені підняти оруже в обороні свого істнованя і свободи національного розвою. Славні діла нашого оружа в ніякий спосіб не змінили наших цїлий. Ми завсїди маємо сильну надію, що наші права і справедливі домаганя ніяк не противлять ся правам других держав.

„Нашою задачею не є ушкодити або знищити наших ворогів. Сьвідомі військової й економічної сили, і готові продовжати нам накинену війну аж до послїдних зусиль, коли зайде потреба сего, але рівночасно бажаючи запобігти дальшому проливови крови і положити конець грізній війні, чотири союзні держави заявляють тепер готовість розпочати мирові переговори.

„Услівя, які ми подамо для таких переговорів, а які будуть мати на цїли загарантувати істнованє, честь і свободу розвитку для наших держав, будуть, чого ми певно надіємо ся, відповідною підставою до заключеня постійного мира.

„Коли би помимо сеї пропозиції в справі мира і закінченя війни боротьба мала тривати дальше, чотири союзні держави рішили продовжати її аж до побідного кінця, але вони торжественно скидають зі себе відповідальність за неї перед людством і історією.

„Цїсарське правительство має честь через ласкаву услугу Вашої Ексцеленції просити правительство Злучених Держав повідомити про се правительства (вичислені назви всїх держав, які воюють проти Німеччини).

„Правительства у Відни, Царгороді і Софії передали ноти такогосамого змісту і повідомили про се також Римський Престол і всї прочі невтральні держави".

ПРОМОВА БЕТМАНА ГОЛЬВЕҐА В ПАРЛЯМЕНТІ.

БЕРЛІН, 12. грудня. — **Серед великого напруженя послів і гостий виголосив канцлєр Бетман Гольвеґ промову на засїданю парляменту, яке спеціяльно в сїй справі скликано. У своїй промові представив канцлєр короткий огляд війни і загальне воєнне положенє, підніс великі заслуги Гінденбурґа і союзних війск та відчитав ноту німецького правительства в справі мира і покінченя війни.**

Промову канцлєра принято довготриваючими оплесками, почім відложено засїданє парляменту.

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ:

СОЮЗНІ ВІЙСКА ПЕРЕЙШЛИ ЗНОВА ДУНАЙ. — КІЛЬКА ТИСЯЧ НОВИХ ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 11. грудня. — **Помимо дощів і слоти союзні війска з подиву гідною скоростию заняли майже цїлу Волощину.**

Союзні війска перейшли на північний схід від Букарешту ріку Яломіцу і посувають ся скоро дальше наперед.

Число полонених збільшило ся знова о кілька тисяч.

Рівночасно болгарські війска переправили ся в двох місцях на лївий берег Дунаю в околиці Силїстри і Чернаводи.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„**АРМІЯ МАКЕНЗЕНА:** Неприятель робив зусиля ставити опір нашим військам, але без успіху. Наші війска зломили опір і приневолили неприятеля до дальшого відвороту.

„Дальші воєнні операції наших війск відбувають ся без перестанку дальше, помимо зливних дощів, великого болота і знищених мостів.

„Наші війска полонили знова кілька тисяч Румунів".

ВІДЕНЬ, 11. грудня. — Австрійсько-угорський ґенеральний штаб доносить:

„Вчера наші війска переправили ся коло Урзічені (30 миль на північний схід від Букарешту) через ріку Яломіцу".

СОФІЯ, 11. грудня. — Болгарський ґенеральний штаб доносить:

„Болгарські війска переправили ся вчера коло Силїстри на північний берег Дунаю і заняли місто Каляраші (15 км. від Дунаю).

„Рівночасно переправили ся союзні війска через Дунай коло Чернаводи і заняли західний примісток великого моста".

РУМУНСЬКИЙ КАБІНЕТ УСТУПАЄ.

ЛОНДОН, 10. грудня. — Під датою 7. с. м. надійшла від кореспондента бюра Райтера з Ясів, провізоричної столиці Румунії, вістка отсего змісту:

„Всї члени кабінету міністрів крім президента Братїяну подали ся до димісії.

„Вчера оголошено тут урядово про здобутє Букарешту неприятелем. Румунське правительство, знаючи що упадок міста неминучий, настановило до управи міста людий, які були звісні зі своєї прихильности зглядом Німцїв, між иншими також на команданта міста. Командант видав сейчас приказ до мешканцїв міста, в якім візвав, аби вони спокійно поводили ся, та пояснив, що місто без найменьшої обави і шкоди для мешканцїв буде передане в руки Німцїв".

150.000 ПОЛОНЕНИХ І 600 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 11. грудня. — Про воєнне положенє в Румунії воєнні знавцї пишуть отсе:

„Воєнні операції центральних держав на терені війни з Румунією зближають ся скорим кроком до кінця.

„Від початку війни втратила Румунія 150.000 в полонених і поверх 600 гармат. До сего треба дочислити величезні втрати румунської армії в убитих і ранених, і велику воєнну добичу в матеріялах воєнних і споживних, якої доси навіть в приближеню не дало ся оцінити.

„Союзні війска мають до веденя дальших воєнних операцій значну скількість догідних комунїкаційних доріг, а передівсїм Дунай і зелїзничі шляхи, які ведуть зі Семигороду до Румунії.

„Зусиля Росії, щоби ратувати Румунію, показали ся даремні. Не помогли Румунії ані російські війска, які прийшли на поміч румунській армії, ані наступ Москалів в Карпатах, який крім втрат не приніс неприятелеви жадних користий".

ВІЙСКА МАКЕНЗЕНА ЗДОБУЛИ ЗНОВА ДВА МІСТА І ПОЛОНИЛИ 10.000 РУМУНІВ.

БЕРЛІН, 12. грудня. — Війска Макензена, які переправили ся через ріку Яломіцу, зближають ся до границї Молдавії, північної провінції Румунії.

Вчера союзні війска здобули знова два румунські міста, Мізілю і Урзічені. Союзні війска віддалені 33 кільометрів від міста Бужеу, яке лежить на границї Молдавії і Волощини.

Число полонених Румунів зросло в останних трох днях о нових 10.000.

Урядовий німецький звіт звучить:

„Боротьба на цїлім боєвім фронті в Румунії триває без перестанку дальше. Міста Мізілю і Урзічені находять ся вже в руках наших війск. Отсї війска, а передівсїм девята армія, полонили протягом останних трох днів поверх 10.000 Румунів та здобули богато гармат і великі засоби воєнних матеріялів".

НІМЕЦЬКИЙ ЦЇСАР ДЯКУЄ ГІНДЕНБУРҐОВИ.

БЕРЛІН, 10. грудня. — **З нагоди великої побіди союзних війск в Румунії німецький цїсар дав Гінденбурґови нове високе відзначенє, наділяючи його великим хрестом зелїзного хреста.** Разом з новою відзнакою переслав цїсар Гінденбурґови відручне письмо отсього змісту:

„Мій дорогий полевий Маршалку!

„Румунський похід, який з божою помочию допровадив до так сьвітлих успіхів, буде записаний в історії воєн всїх часів яко взірцевий примір стратеґічної штуки ґенія. Ви знова довершили великих операцій — з небувалою проворностию в сьвітло переведених приготовленях та з найбільшою енерґією в переведеню самої кампанії. Із заздалегідь обчисленою точностию підприняли Ви міру, після котрої армії, поступаючи окремо, задали спільно удар неприятелеви.

„Вам і Вашим товаришам з ґенерального штабу належить ся знова подяка вітчини. З гордостию і з вдоволенем приймила відтчина вість про нову побіду і зі спокоєм та повним довірєм до таких провідників глядить вона в будучність! Але я хотів би виразити Вам чувство моєї глибокої подяки і тому надаю Вам, першому з моїх ґенералів, великий хрест зелїзного хреста.

„Вам вдячний і все прихильний

Король Вільгельм".

ВІДЗНАЧЕНЄ НІМЕЦЬКОГО ЦЇСАРЯ.

БЕРЛІН, 12. грудня. — Гінденбурґ, яко найстарший ґенерал в німецькій армії, предложив в імени армії бажанє, щоби цїсар носив великий хрест зелїзного хреста, на що цїсар згодив ся.

Великий хрест зелїзного хреста се найвисше військове відзначене в Німеччинї. До сеї пори нїхто зі жиючих не мав сего відзначеня. Перше того рода відзначене одержав Гінденбурґ, а тепер цїсар.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

МОСКАЛЇ ВТРАТИЛИ В КАРПАТАХ ПРОТЯГОМ ТИЖНЯ НАЙМЕНЬШЕ 30.000 ЛЮДИЙ.

БЕРЛІН, 12. грудня. — **Сильні напади російських війск в Карпатах і здовж східної границї Семигороду показали ся безуспішні. Москалї не осягнули найменьших територіяльних користий, натомісць потерпіли дуже тяжкі втрати в людях.**

Втрати Москалів в Карпатах за останний тиждень оцінює австрійсько-угорський ґенеральний штаб найменьше на 30.000 людий.

На прочім російським боєвім фронтї не зайшли жадні важнїйші зміни.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„В Карпатах, в околиці гори Смотрець і Ледової Баби, Москалї перевели ряд сильних нападів, які тривали до пізна в ночи. Німецькі й австрійські війска відбили зовсїм напади Москалів, спричинюючи їм дуже тяжкі втрати.

„Таксамо в долинї ріки Тротус Москалї жертвували надармо богато людий і амуніції, роблячи зусиля, аби заняти становища наших війск. На північ від Сульти наші війска прогнали Москалів зі становиц, які вони перед кількома днями були заняли".

ВІДЕНЬ, 12. грудня. — Австрійсько-угорський ґенеральний штаб доносить:

„Москалї відновляли вчера знова напади на наші становища помимо тяжких втрат, які потерпіли підчас попередних нападів. Після дуже умірковаого обчисленя Москалї втратили в Карпатах протягом останного тижня найменьше 30.000 людий".

ЦАР НИКОЛАЙ І РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ ФЕРДИНАНД РАДЯТЬ.

ЛОНДОН, 11. грудня. — **Кореспондент з Амстердаму доносить, що румунський король Фердинанд прибув вчера до російського місточка Рені (на лївім березї Дунаю, напроти Ґалацу), де ожидає приїзду царя Николая, який має прибути завтра. Обом монархам товаришать мінїстри.**

НА МОРИ:

130 КОРАБЛЇВ ЗАТОПЛЕНО ПРОТЯГОМ 40 ДНЇВ.

БЕРЛІН, 11. грудня. — **Звіт німецької адміралїції виказує, що чинність підводних лодок в останних часах значно піднесла ся. За останних 6 тижнів підводні лодки центральних держав затопили 130 кораблїв. (Три четверті части затоплених кораблїв належать до Анґлії). Затоплені кораблї числили разом 270.000 тон; їх вартість враз з набором оцінюють на 135,360.000 долярів.**

Одинокі случаї затопленя кораблїв, в яких є інтересовані Злучені Держави, є затопленє кораблїв „Маріни" (31. жовтня) і „Арабії" (7. падолиста). Корабель „Маріна" віз транспорт коний для італїйської армії і підчас його затопленя втратило житє 6 американських парубків від коний. Підчас затопленя корабля „Арабії" мав згинути один або двох Американцїв.

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

ШЕФ ФРАНЦУСЬКОГО ГОЛОВНОГО ШТАБУ, ЖОФР, УСТУПИВ.

ПАРИЖ, 13. грудня. — **Ґенерал Нівей, командант французької армії під Верденом, іменований на місце Жофра головним командантом союзних війск у Франції.**

УТВОРЕНЄ ВОЄННОЇ РАДИ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 12. грудня. — **Нині оголошено урядово про утворенє нового кабінету, званого „воєнною радою для народної оборони".**

В склад сеї ради входить отсих 5 членів:

А. Бріян, президент ради і мінїстер для заграничних справ.

А. Рібо, мінїстер скарбу.

Ґенерал Ліотей, мінїстер війни.

Адмірал Лякейз, мінїстер маринарки.

А. Тома, мінїстер національного промислу.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

За всї оголошеня поміщувані в „Свободі" редакция не відповідає. — Рукописий не звертаєть ся.

З біжучої хвилї.

До о. Рафаїла Криницького Ч.С.В.В. в Прудентополїсї (Парана, Бразилїя) прийшла від митрополита Шептицького картка з отсим змістом (гл. ч. 44 прудентополїської „Працї"):

Курск, 21. липня 1916.

Дорогий Отче Рафаїле! Що з Вами чувати? Так давно не маю від Вас відомостий, а так мене Ви частими картками зіпсули, що непокою ся о Вас, чи не хорі та не погнївали ся на мене? Я вже ось четверте письмо пишу від послїдного мною отриманого Вашого письма. А може і комунїкації перервані? О тім вже знаєте, що о. Філяс іде до Станиславова, а Еп. Хомишин до Перемишля, що наш о. Кунцевич переносить ся, чи вже переніс ся до Львова.

У мене все по старому. Я просив, чи не булоб можливе перенесенє мене хоч на яке село в Сибіри, коби не в арештї; відмовлено; не усунена охрана. Сердечно здоровлю. Прошу дуже о молитви та о слово. Бог з Вами, дорогий Отче Рафаїле. — † Андрей.

Петроградська часопись „Рѣчь" доносить:

Адмінїстраційну, але не канонїчну управу галицькими церквами поручено протопресвитерови воєнного й морського духовенства Г. Шавельському і його заступникови проф. київської духовної академії протоєрееви Теодорови Титову.

Петроградська Телеграфічна Агенція доносить (4. падолиста б. р.):

Управою воєнного ґенерал-ґубернатора Галичини предложено бурмістрам, війтам і настоятелям парохій областий Австро-Угорщини, занятих нами (Москалями) правом війни, оголосити населеню, що громади, бажаючі завести школи, мають поробити заходи в формі загальних постанов (ухвал). Науку в школах можна вести на всїх місцевих мовах, окрім нїмецької.

В петроградській „Рѣчи" читаємо:

Чернигівські повітові земські збори постановили підняти отсї заходи: про дозвіл права вести науку в народних школах на українській мові, про допущенє науки українознавства в учительській семинарії і в учительських інститутах, про допущенє книжок на українській мові до народних бібліотек і читалень і просити ґубернське земство о піддержанє сих заходів.

З Вашінґтону доносять (12. с. м.):

Прихильники іспиту грамотности для прибуваючих до Злучених Держав чужинцїв, який є одною з головних умов в іміґраційнім законопроєктї, що саме тепер обговорюєть ся в сенатї, дістали нинї інформацію, що президент Вілсон заветує сей закон, коли він буде містити в собі сю постанову. Деякі з них одначе хочуть конечно переперти дотичний закон враз з іспитом грамотности, не зважаючи на те, що президент його не підпише.

Президент Вілсон уже раз заветував (не підписав) іміґраційний законопроєкт на тій підставі, що в нїм була постанова іспиту грамотности. З тоїсамої причини заветували були подібні законопроєкти президент Клївленд і Тафт.

Посол зі стейту Міннесота, Ліндберґ, вніс у палтї послів у Вашінґтонї резолюцію, яка взиває комітети для заграничних справ обох законодатних палат, аби вони враз з президентом Вілсоном заняли ся справою приверненя мира в Европі. Посол Ліндберґ пропонує, щоби на случай, коли би їх заходи були даремні, конґрес приступив до ухваленя такого закона, який заборонив би Злученим Державам помагати в якийнебудь спосіб воюючим державам. Сю резолюцію відіслано до полагодженя комітетови для заграничних справ палати послів.

З Вашінґтону доносять, що російське правительство повідомило американське мінїстерство заграничних справ, що воно не позволить американським лїкарям увійти до Росії в цїли несеня помочи нїмецьким цивільним і воєнним бранцям, які находять ся у російських таборах.

У многих російських таборах для інтернованих і полонених вибух у страшних розмірах плямистий тиф і з того приводу нїмецькі бранцї гинуть у великім числї, не маючи достаточної лїкарської опіки, анї відповідних лїків.

Просьвічаймо ся!

Не новий то вже для нас клич: „В школї наша будучність", або „В просьвітї наша сила", бо слова ті ми чули нераз і вони раз-враз повторяють ся. Та хоч клич сей нам добре знаний, хоч — як то всї признають — він добрий, мудрий і правдивий, хоч часто на всяких вічах та зборах підношений, та нїхто нїколи, якого би він не був переконаня, партії чи думки, проти сего клича не лиш не виступає, але противно: сам його проголошує і повторяє — то на жаль клич сей став у нас пустою фразою і звичайно реторичним зворотом, бо мало хто на нього зважає і за ним іде.

В школї наша будучність, в просьвітї наша сила — правда сьвята, незаперечена, а прецінь як мало у нас шкіл, а з ними і тої просьвіти, в яких наша будучність і сила! Про якісь висші школи то вже анї не згадую, бо скільки то у нас є таких місцевостий, де взагалї нема жадної школи, хоч є вже церква, зорґанїзоване братство або товариство. Богато є таких місцевостий, де вправдї є вечірна двогодинна парафіяльна школа для дїтий, але на тім конець — нїчого більше. Шкіл цїлоденних, проваджених систематично, де дїти вчили би ся по анґлїйськи і по українськи, є небогато, а вжеж шкіл для старших анальфабетів, або шкіл для старших грамотних, письменних людий, якою є читальня, ще дуже мало...

По многих лїтах тяжкої працї духовенства, як також деяких сьвітських інтелїґентних одиниць, вдало ся вправдї переконати наш нарід, що школа для наших дїтий і то школа наша, народна, українська, конечно потрібна, бо инакше то дїти наші тут в Америцї винародовлять ся і будуть страчені як для народу так і для церкви, — а думаю, що ще якийсь час уплине, аби переконати той самий наш нарід про конечність школи для старших, якою є читальня. Як конечною є для наших дїтий школа українська, так конечною є для нас самих читальня українська. Дитина, котра ходить до школи, кує та робить собі ключ, яким опісля має отворити скарбницю і з тої скарбницї жити та користати. Але ключ сам собою єще скарбницї не отворить, як не возьмемо його до рук, не вложимо в замок тай ним не покрутимо. І школа, яку ми кінчили будучи дїтьми, сама собою єще нам користи не принесе, коли ми не будемо уживати сього, чого ми учили ся, та коли не заглянемо до книжки і з неї користати не будемо. Та можливо, що дехто скаже, що одну книжку прочитати, се замало, а впрочім кортить прочитати другу, а бідного чоловіка не стати на се, аби міг виживити себе, родину тай книжки і часописи купувати. І в тім то власне і річ. Купити приміром 50 книжок одному, хоч би лиш по кводрови, то тяжко, а навіть для декого дуже тяжко і неможливо; але як збереть ся 50 цїкавих людий в одно товариство і всї зложать по одному кводрови, то буде 50 кводрів, а тимсамим і 50 книжок. Один возьме одну, другий другу, пятьдесятий пятьдесяту; по перечитаню переміняють ся взаїмно і за одного кводра мож перечитати 50 цїкавих поучаючих чи в прикрих хвилях розвеселяючих книжок. І таке то товариство, що за малу цїну дає спроможність своїм членам розширювати свої відомости і набувати просьвіту від мудрійших і більше від себе просьвічених людий, називаєть ся „читальня". Читальня в громадї, парафії чи плейзї, се річ надзвичайно великої ваги, тимбільше, що навіть чоловік неграмотний може бути членом читальнї і може віднести превелику з неї користь. Бо в читальни завсїди так водить ся, що один читає голосно, а прочі його слухають і про неодну незвісну та цїкаву річ довідують ся. Кромі користи моральної, яку читальня своїм членам приносить, що таким способом просьвіту собі добувають, є ще і друга користь — матеріяльна. Скажіть но так самі: скільки то гроша люди заощадилиб собі, як би замість при барі, в салюнї чи то пул-румі той час в читальни перевели? Анґлїк-Американець чи то Нїмець без читальнї не обійдеть ся. Він має і в себе дома часописи, але майже кождий з них належить до якогось клюбу, де має безплатну бібліотеку, де у вільних від працї хвилях, чи то по роботї чи в дни сьвяточнім, іде до того клюбу і там прочитує всїлякі ґазети чи книжки, з яких довідуєть ся, що дїєть ся у сьвітї, сходить ся з другими людьми, з котрими говорить о поважних річах і в той спосіб розуму собі добуває. А чиж наш Українець не міг би собі вже иншого, красшого, милїйшого та пожиточнїйшого від салюну місця найти? Чи мусить доконче там в димі та затрутім воздусї пересиджувати, кроваво запрацьований гріш марнувати тай на церквах і вірах там сварити ся?

Дорогі Братя! Родимцї! Покажім чужим народам тай самим собі, що ми не гірші від других! **Поставмо собі за точку нашої народної і особистої чести, за сьвятий наш обовязок, всюди, де нема ще школи для дїтий наших, або там, де нема ще читальнї, таку школу чи читальню заложити.** Парафія, громада чи плейз, де живе кількадесять українських родин, а де Українцї не подбали про школу анї про читальню, заслугує на пятно ганьби і сорому. Кождий сьвідомий Українець, який мешкає на плейзї, де є кількадесять родин українських, а де нема ще доси школи чи читальнї, най поставить собі за точку своєї амбіції і чести, за свій обовязок в як найкоротшім часї таку школу для дїтий чи то читальню для старших заснувати. Особливо тепер, коли враз з приходом зими прийшли довгі зимові вечері — то чи мож їх красше, лучше і пожиточнїйше використати, як перевести їх в читальнї чи то на читаню чи на поважній, розумній та поучаючій бесїдї, чи то вкінци на веселій товариській, красній та милій забаві? Жиємо тут переважно посеред культурного та просьвіченого народу; чиж і нам не стати як вже не разом то бодай поруч нього? А чимже ми гірші від нього?

В громадах, де є сьвященик або якась инша інтелїґентна, сьвідома українська одиниця, зверніть ся, Братя Родимцї, до них, а я певний, що вони не відмовлять Вам своєї помочи в так гарнім і пожиточнім дїлї як школа або читальня. В громадах, де нема нїкого такого, хто би порадив і допоміг, прошу зверніть ся до „Просьвітної Комісії" У. Н. Союза, зверніть ся до мене, а я найду спосіб, аби прийти Вам з помочию і читальню у Вас заложити. „Просьвітна Комісія" У. Н. Союза дуже радо і з утїхою — дещо зовсїм безплатно, даром, а дещо низше цїни коштів виданя — дасть на початок красну збірку книжок, виданя „Просьвітної Комісії" У. Н. Союза, а рівночасно подасть вказівки, як таку читальню провадити належить. Зробіть початок, а при добрій воли Вашій і при помочи щирих сьвідомих одиниць розпочате дїло само попровадить ся.

Яко предсїдатель „Просьвітної Комісії" У. Н. Союза я в перший лїнії звертаю ся до членів нашої славної, найстаршої і найбільшої української орґанїзації, Українського Народного Союза, а яко член українського народу, я звертаю ся до всїх Українцїв, переживаючих тут в Америцї, і прошу: **Подбайте про честь Вашу тай нашу, подбайте про честь нашого народу українського, потрудіть ся в тім так краснім і пожиточнім, а заразом так конечнім для нас дїлї, яким є наші українські читальнї!**

Я дякую сердечно Хв. Редакції „Свободи" за поміщенє сього мого поклику на сторінках своєї цїнної часописи, а рівночасно сподїваю ся, що Хв. Редакція „Свободи" не відмовить мому прошеню і радо помістить імена тих чесних, сьвідомих та правдиво свій нарід люблячих одиниць, які пійдуть за моїм покликом, потрудять ся перші коло згаданого висше мною дїла і на своїм плейзї — як там ще нема читальнї — таку читальню зорґанїзують і попровадять. Маю кріпку надію, що повисші мої слова найдуть відгомін в щирих серцях сьвідомих одиниць, та що вже в найблизшій будучности прочитаємо в „Свободї" назви тих місцевостий, де на мій поклик українська читальня заснувала ся, і чесні імена тих щирих народних робітників, котрі коло заснованя читальнї потрудили ся.

о. Володимир Сполїтакевич,
предс. „Просьвітної Комісії" У. Н. Союза.

ЩО БУДЕ ПО ЗАНЯТЮ РУМУНІЇ?

З нетерпеливостию ожидає сьвіт дальшого розвою воєнних операцій на полудневo-східнім теренї війни.

Теперішна воєнна кампанїя в Румунії добігає скоро до кінця. Упадок Букарешту і занятє головного центра зелїзничої сїти, Плоєшті, — се два успіхи великої ваги. По перше, російські і румунські війска мусять опорожнити решту Волощини і заняти нові становища на боєвій лїнії Ґалац-Фокшані. По друге, російські і румунські війска є приневолені без найменьшої проволоки опорожнити також і північну часть Добруджі.

Є се річию зовсїм неправдоподібною, щоби російсько-румунська армія могла ще ставити поважний опір союзним війскам підчас їх дальшого маршу на північ. Одно пораженє за другим здеморалїзувало армію; вона втратила велику скількість воєнних матеріялів і гармат; її втрати в самих лише полонених переходять 100.000, а всї втрати разом від 250.000 в гору. Все те вказує, що війска, які боронять Румунії, ледви чи будуть всилї здержати на лїнії Ґалац-Фокшані дальший наступ союзних війск. Воно правда, що займаючи сю лїнію, Румуни скоротять значно свій боєвий фронт. Однак такусаму користь буде мати також і сторона противна. А тимчасом є щораз більше доказів на те, що й сама російська армія терпить на брак амунїції, підчас коли Росія мала бути головним доставцем всїх воєнних матеріялів для Румунії. Щоби отже румунська армія могла удержати ся на лїнії Ґалац-Фокшані, се уважають занадто трудним до переведеня.

Які будуть слїдуючі воєнні операції центральних держав?

Є дві правдоподібности, а кожда з них містить в собі богато цїкавих можливостий. Нїмцї і їх союзники можуть вдарити на північний схід від Ґалацу, на Бесарабію і Україну, або звернути свої сили на полудне проти армії алїянтів, якої підставою є Солунь.

* * *

Коли показало ся, що російський наступ на східнім фронтї втратив на силї, від останного лїта була бесїда у Відни і в Берлїнї про спільний наступ австрійсько-нїмецьких війск в напрямі на Київ. Першим вислїдом побіди союзних війск в Румунії було те, що знова заговорили про такий наступ, з тою лише ріжницею, що тепер говорить ся про наступ в напрямі на Одесу замісць на Київ.

Занятє Одеси мало би більше значінє ніж завойованє Румунії. Устє Днїпра опинило би ся в руках нїмецьких. В сей спосіб Росія втратила би доступ до Чорного моря з великої части України. А що важнїйше, Росія взагалї була би позбавлена контролї над Чорним морем.

Такий успіх мусїв би потягнути за собою некорисні наслїдки для Росії також на воєнним теренї в Малій Азії. Іменно Росія втратила би головну водну комунїкацію, яка лучить її з війсками у Вірменії. Позістала би тодї для неї лише комунїкація сушею через гористий Кавказ, яка була би невистарчаюча.

Наступ нїмецьких війск на Одесу, яко підставу до воєнних операцій на Українї, може мати також полїтичне значінє. Одним з головних чинників внутрішної аґітації в Росії є незадоволенє Українцїв. Така аґітація відбувала ся з повною силою перед вибухом війни, і вона від сього часу не зменьшила ся.

В Росії начисляють ся 35,000.000 Українцїв. Вони ведуть міжнародну культурну кампанїю в цїли позисканя моральної й матеріяльної помочи для своїх народних стремлїнь. Українцї виказали, що вони не є частию російського народу та що російські зусиля в цїли знищеня їх національної окремішности і змосковщеня переводить ся насильно проти їх інтересів і проти їх волї.

Становище українського народу було би предметом цїкавих спекуляций на случай наступу Нїмцїв на українські землї. Є Українцї в Америцї, які без ваганя заповідають, що перше поважнїйше пораженє російських війск на Українї буде знаком до повстаня в користь центральних держав.

* * *

Коли би Нїмцї вибрали другу альтернативу — наступ на війска алїянтів в Грецї, — тодї також можуть лучити ся ріжні випадки.

Безчинність великої армії ґен. Сарея, (команданта армії алїянтів в Грецї) є може одною з непрослїджених загадок сеї війни. Ся міжнародна армія є збиранною з найріжнороднїйших народів. Є в ній Анґлїйцї, Французи і Москалї. Є між ними також і Гіндуси, є люди з Альжиру (Африка), Анаму (Азія), є Портуґальцї, Італїйцї, Серби, Чорногорцї, не згадуючи Альбанцїв і грецьких дезертирів. Ґен. Сарей назвав сю мішанину своїх жовнїрів „музовинєм всїх армій". Болгарський ґенерал Бояджев, говорячи про сю армію, говорив про „Анґлїю і її Кафрів".

Силу сеї армії подавали кореспонденти від 600.000 до 1,000.000. Більша часть сих війск находить ся там вже від року, а сума всїх їх успіхів виносить заледви 200 квадратових миль на сербській території в околицї Монастира.

Длячого ґен. Сарей позістав безчинним в часї, коли Румунію, послїдного союзника алїянтів, розбивано на куснї? Чи се стало ся тому, що його армії забракло амунїції підчас загального наступу, який мав на цїли прогнати з гір Болгарів, заки надійде зима? Чи може він бояв ся грецької демонстрації на задах своєї армії?

Щонебудь було би причиною сего, то в кождім случаю можна за певне приняти, що нїмецькі військові знавцї мали на оцї можливости і на сїм боєвім фронтї. Сего фронту боронить під теперішну пору болгарська армія в силї яких 200.000 людий, скріплена кількома відділами війск нїмецьких. Ся армія показала ся зовсїм достаточною, щоби ударемнити всї зусиля неприятеля в цїли переломаня її лїнії.

Значна часть нїмецьких і болгарських війск, звільнена з румунського терену війни, буде могла розпочати наступ в Альбанії проти Авльони, підстави італїйських війск, відтак посунути ся дальше на полудне до Грецї і получити ся з війсками грецького короля. Така воєнна операція становила би дуже поважну небезпеку для армії ґен. Сарея, загрожуючи їй і з боку і з заду.

Чи Солунь має доверщити лїсту невдач алїянтів?

Світозар Тонджоров.

В НОЧИ.

—o—

Зірок не видно за чорними хмарами,
Зьвірюкою вітер реве,
Дощем розсипає він і понад ярами
Деревля з корінями рве.
Грім, мов гармата, гуде без упину,
Аж берег довкола дрожить;
Десна розходилась в такую годину
І филями грізно кипить.
Над кручами страшно в повітрі затрахкало,
І берег пустий онїмів...
Аж гульк — щось такеє там гірко заплакало
Й голос його прохрипів:
„Оттут ти спочинеш, нехрещений сину,
І сорому буде кінець...
Глибоко під филями через хвилину
Ти будеш холодний мертвець...
Прости мене, Боже!"... І перехрестилась...
Дитина у воду пійшла,
І слїду не стало, лиш филї котились
Та біла редюжка плила.
Довгó ще мати на кручі стояла,
В ревучу Десну дивлячись,
Мов ранена серна, всїм тїлом дрожала,
А сльози лились і лились.
Довго стогнала, ломаючи руки,
Скиглїла, немов навісна,
А далї — у Десну, не стерпівши муки,
І геть потонула до дна...
Поки все скоїлось, поки і мати
Втопилась за сином своїм,
То тим уже часом, мов тая гармата,
Гудів десь далеко грім.
Ніч воцарила ся з дивними чарами,
Вітер ревіть перестав;
Одні лиш деревля не встали над ярами,
Бо вітер коріня порвав.

ВОЛОДИМИР СИРОТЕНКО.

Ню Йорк, 1. грудня 1916.

В МІСЯЦЯХ ГРУДНИ 1916 Р. І В СІЧНИ 1917 Р. У. Н. СОЮЗ ПРИЙМАЄ НОВИХ ЧЛЕНІВ І НОВІ ВІДДІЛИ ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

ОРҐАНЇЗАТОРАМ УДІЛЯЄТЬ СЯ ВІДПОВІДНО ЗАСЛУЖЕНІ НАГОРОДИ. — ПО ВСЇ ІНФОРМАЦІЇ В СПРАВАХ У. Н. СОЮЗА НАЛЕЖИТЬ ПИСАТИ НА АДРЕСУ:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

КАЛЄНДАР
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
на 1917 рік

У ТІМ КАЛЄНДАРИ Є 76 РІЖНИХ ІЛЮСТРАЦІЙ, ПОНАЙБІЛЬШЕ З ВОЄННИХ ТЕРЕНІВ У ГАЛИЧИНІ, БУКОВИНІ І НА ВОЛИНИ.

КАЛЄНДАР МАЄ 240 СТОРІН І КОШТУЄ ВСЬОГО 50 ЦЕНТІВ. ПОСПІШІТЬ СЯ З ЗАМОВЛЕНЯМИ, БО НАКЛАД НЕ ВЕЛИКИЙ.

Присилайте замовленя на адресу:
„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Гр. Семешко.

З СИБІРСЬКИХ СПОГАДІВ.

(Передрук заборонений).

61. Заморожена жінка.

Заки розкажу сей надзвичайний випадок, я хочу, для поясненя самої історії, дати маленьку передмову. Ну, то слухайте:

В Наримськім краю, на всіх його великих просторах, головним начальством є пристав. У нього є помічник та кілька десятків, а під час засланя і соток, звичайних поліцаїв-стражників. Се і все. Ні судії, ні слідчого, ніякого иншого начальства там нема.

У звичайних місцевостях, чи то в Росії чи навіть і в самій Сибіри, обовязки пристава обмежують ся тільки на справи поліційні, а в Наримськім краю пристав усе — одним словом: „начальник краю". Він вам і касу ревідує, він і урядовими склепами пороху завідує, він, він, куди не глянь — він. Тільки лікарських обовязків він не сповняє.

* * *

В грудні 1914 року в селі Парабельськім, там таки в Наримськім краю, молода дівчина Санька Сухушина привела на сьвіт дитину, та з сорому і задушила її... Баби-сусідки (а баби скрізь цікаві) зпостерегли се і стали пошукувати за дитиною, а не найшовши, дали про все знати у волость. Волосні донесли про се в Нарим приставови і через два дні Санька Сухушина призналась до злочину і показала місце, де загребла в снігу дитину.

Як і звичайно буває в таких випадках, дівчину арештували і розпочали слідство.

Коли є морд і хтонебудь зістав убитий, то закони в Росії вимагають, аби слідчий напевно дізнав ся, від чого власне умер убитий, що в нього було поранено і таке инше. В таких випадках слідчий кличе лікаря, убитого ріжуть і лікар з наукового погляду розказує потім, як то і від чого стала ся смерть. Се є дуже добрий спосіб і він богато помагає судам розбирати ся в дуже тяжких і запутаних справах.

Алеж то добре в таких місцевостях, де є слідчий близко, де є лікарі. А в Наримськім краю слідчого нема ні одного, а лікарів хоч і двох є, але без присутности слідчого різати убитого він не має права.

Так було і в справі убитої дитинки. Від села Парабельського до місточка Нариму, де жиє лікар, всього 33 верстви, а до села Молчанова, у якім жиє слідчий, і яке лежить поза межами Наримського краю, більше ніж 350 верств. Як же ти туди скоро дістанеш ся? А дотого російські урядники, чи то поліційні, чи судові, чи які-небудь инші, зі своїми справами не дуже поспішають...

Коротше вам сказати, трупик задушеної дитинки чекав слідчого, п. Татаркіна, аж до 18. січня 1915 року, то значить півтора місяця; а щоб він був сьвіжий і не зогнив, то його обложили ледом; а щоб хто не викрав його і тимсамим не знищив доказів вини Саньки Сухушиної, то до нього і варту приставили.

Так півтора місяця і пролежала задушена дитинка в леді і так півтора місяця стояла біля неї узброєна варта.

* * *

Півтора місяця — по умовинам житя в Сибіри — не є чимнебудь надзвичайним зі згаданих висше причин; до тогож Сибір є країною холодною, леду можна і серед літа досить дістати, і трупи зберігати можна не тільки місяцями, але й роками.

Іменно про такий надзвичайний випадок я й хочу тепер розказати.

Буде тому назад яких сім літ, чи близко того. В малесенькім остяцькім сельци, що називаєть ся „Айполови Юрти" і лежить 740 верств на північ від Нариму, над рікою Васюганом, один селянин, Остяк, замордував свою жінку.

Давно се було, а до того сам я не був в Айполових Юртах, то й не докажу вже правдиво, ізза чого сей страшний злочин став ся.

Ходили поголоски, що нібито жінка любила „в гречку скакати" (неморально жити) і — чоловік її убив з ревности, а чи так воно було в дійсности, — я не знаю. А чого не знаю, то й говорити не буду.

Айполови Юрти — сельце маленьке; про страшний злочин відразу стало звісно, та чоловік і сам не відмовляв ся.

Сільські власти арештували чоловіка і привезли його до пристава в Нарим.

Злочин тяжкий. Пристав розпитав айполовського старшину, як то стало ся, написав протокол, чоловіка відставив у Томск до тюрми, а протокол відіслав слідчому. Старшині-ж пристав приказав поставити біля трупа убитої жінки варту і чекати, доки не приїде слідчий з лікарем і не дізнаєть ся, від чого власне жінка вмерла.

Від того часу минуло сім літ.

Пристава Овсяннікова, що був тоді, змінив пристав Доброхотов. Умер Доброхотов і на його місце назначили Касянова, сього змінив Бердиченко, а Бердиченка Вальтер... Прогнали Вальтера і настав Дроґалев... Міняли ся лікарі, міняли ся слідчі...

Що дня, а може і по кілька разів на день, міняєть ся і варта біля трупа убитої жінки в селі Айполових Юртах... Міняєть ся вже коло семи літ, а слідчому з лікарем все недостає часу приїхати довідати ся і запевнити ся, від чого власне умерла жінка. Недостає часу раз через те, що і роботи богато, а з другого боку в Айполови Юрти і дістатись не так легко. До сього малесенького сельця, що лежить далеко на півночи, в глухім лісі, літом можна дістати ся тільки човнами (740 верств човном від Нариму — се не жарт, а слідчий жиє яких 300 верств від Нариму на полудне!), а зимою кіньми в санях.

Коло семи літ лежить в леді труп убитої жінки... Довго! Так довго, що її нещасний чоловік і не дочекав ся суду — умер в тюрмі, а труп все лежить; власти не дають дозволу на похорон, бо законні обовязки ще не сповнені, а коли вони при таких умовинах будуть сповнені — Господь про те знає!

Похоже на анекдоту, але... факт.

Факт із дійсности російського житя.

ЖІНОЧІ РОЗРУХИ НА УКРАЇНІ.

Московське „Русское Слово" доносить:

Одеса, 4. падолиста. У военно-окружнім суді переслухувано інтересну справу про розрухи, які спричинили селянки, жінки покликаних до війска в червни б. р. в селі Дельфинівці, балтського уїзду (повіту), подільської ґубернії.

Се перший із 25 подібних процесів, які переводили ся в тім уїзді.

Причиною розрухів була пущена в селянські маси вість про се, що переводяча ся саме тоді на розпорядженє міністерства рільництва статистична перепись населеня має на ціли привернути панщину.

Розрухи вибухли в кількох селах. У многих случаях послугувано ся насильством над земськими урядниками, які переводили перепись, і над духовенством, яке оказувало переписчикам свою поміч.

Головна роля в розрухах припадала салдаткам. Женщини протестували против уведеня „земської панщини" і зажадали знищити перепись і якусь-то „чорну книгу".

В селі Дельфинівці розрухи вибухли були 7 і 8. липня.

Коли 7. липня появили ся в селі уїздний справник Улянов, мировий посередник Миткевич і батюшка Калинович, товпа жінок підійшла вечером до земської переписниці, сільської учительки Калинович і почала відгрожувати ся, що побє її колами і обірве коси. Відтак товпа зажадала видачі собі переписи і переписних записків.

Другого дня селянки, зорушивши ся в коли, знова зібрались під домом батюшки, жадаючи, аби він спинив перепись.

Вийшовшого до них о. Калиновича женщини присилували уложити і підписати вирок, що земські урядники не будуть дальше продовжати перепись, і що ніякої „чорної книги" нема.

На розправі були обжалувані отсї селянки: Надія Гніда, Юстина Морозова, Стефанія Токарчук, Софія Кулик, Фрозина Шишлева і Антоніна Русавська.

Ніодна з них не призн ала ся до вини.

Суд признав усі ті жінки виновницями супроти властий і засудив кожду на три тижні арешту.

ДОПИСИ.

З COHOES, N. Y.

Вияснене і осторога.

Дорогі Товариші! Сими днями я одержав лист від одного референта, А. Дмитришина. В тім листі сей референт натякує, що хотів би мати у нас віче в справі соціялістичній. Отож я дав прочитати сей лист одному товаришеви, Т. М., і сей товариш сказав, що се неможливе! Я зараз відписав Дмитришинови, щоби він не приїздив тут до Когус і щоби не робив роздорів між тутешними Українцями, котрі по так довгім часі злучили ся разом, в так важкий час для нас, Українців, і тепер працюють щиро на поли народнім і церковнім.

Тимчасом в „Робітнику" появило ся оголошене, що Дмитришин таки має бути в Когус. Всі тепер накинулись на мене, що то я навмисне запросив його, аби таки зробити роздор в Когус. Тож я скидаю з себе всю вину, яку на мене накинено, і зазначую отверто, що **нам треба братались і стреміти горячо до осягненя своїх ідеалів, але тільки під українським прапором, а не з Жидами, Полянами або иншими чужими людьми!** Раз скиньмо з себе ярмо роздору і піднесім голос всі як один: Проч з роздорами!

А при кінци скажу п. Дмитришинови: Не показуйтесь до Когус, бо се нам непотрібне!

На тім кінчу, здоровлю сердечно всіх товаришів з Когус і жичу надалі поведеня такого, яке запанувало між нами в так важку хвилю. — Гаразд!

Никола Жмурко,
член 57. відділу У. Н. Союза.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ЇЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

ДО РОДИМЦІВ МІСТА ПОМОРЯНИ (пов. Зборів, Галичина), ЩО ЖИЮТЬ В НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ.

Сим подаєть ся до відома, що збори в справі дальшої збірки жертв для нашого рідного місточка відбудуть ся в неділю дня 17. грудня під ч. 509 Іст 5. ул., о годині 2.30 пополудни. Про сю справу ми вже писали свого часу, а тепер уважаємо за відповіднє відновити її та взяти ся до дальшої праці в зачатім ділі. Знаємо, що люта війна далі руйнує житя і добробут наших рідних. Чим довше війна триває, тим більше треба нам тут бути приготованим для несеня помочи нашим рідним братям і сестрам, немічним і зболілим через війну. З тої причини взиваємо кождого земляка, щоби прибув на означені висше збори, а там довідаємо ся, що в тій справі вже досі зроблено ся, і нарадимо ся, як далі збирати жертви. Порядок зборів: 1) Отворене зборів. 2) Відчитане протоколу з послідних зборів і нарад комітету. 3) Справозданє зібраних жертв. 4) Вибір контролі до провіреня виказів жертводавців. 5) Уміщене гроший (в Банку). 6) Дискусія над дальшим способом збирання жертв.

За Комітет: В. Виковський, голова; М. Меркун, скарбник; Г. Гунало, писар.

БРУКЛИН, Н. Й.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17. ГРУДНЯ, ВЕЧЕРОМ

ЗАХОДАМИ МІСЦЕВОЇ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСЬВІТИ"

відограють ся дві комедійки

„ШЛЯХТИЧ ХВАЛЬКО І ІВАН ДУБ"

— і —

„ДВА ДОМИКИ І ОДНА ФІРТКА"

з прольоґом косарі.

Українська Громадо! Щоби задоволити прибувших гостий, наша читальня постарала ся і спорядила нову сценерію та дібрала відповідні сили аматорські, так що піддасть ся повній критиці.

ДЛЯТОГО ЗАПРОШУЄМО ГОСТИЙ З НЮ ЙОРКУ, ДЖЕРЗИ СІТИ, НЮАРКУ, БАЙОН І ОКОЛИЦІ ДО ЛАСКАВОЇ УЧАСТИ.

Прибудьте численно та звеселіть своєю присутностию нашу місцеву читальню. А Ви, Бруклинчане, зійдіть ся громадно та повитайте позамісцевих гостий. Очікуємо Вашого численного прибутя.

ВЕСЬ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ЗАКУПНО КНИЖОК ДО ЧИТАЛЬНІ.

ВСТУП 10 ЦНТ. Початок о 8-ій годині точно.

ДІТИ МАЮТЬ ВСТУП ВІЛЬНИЙ ЛИШЕНЬ З РОДИЧАМИ. 149-151

За уряд читальняний:
Володимир Каськів, голова, Олекса Цюпа, секретар,
Володимир Тимчишин, скарбник.

ДІТРОЙТ, МІШ.

ЗАХОДОМ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ В ДІТРОЙТ, МІШ.

— відбуде ся —

КОНЦЕРТ

— в честь —

ІВАНА ФРАНКА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17. ГРУДНЯ 1916 Р.
в гали „Польського Дому" при Форест і Шін Аве., Дітройт, Міш.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕРОМ.

ЦІНА БІЛЕТІВ: 75, 50 і 35 ЦНТ.

Музичну часть концерту виповнять: Українське спів. товариство „Боян" під управою п. Евгена Королишина і Укр. спів. тов. „Бандурист" під управою п. Дм. Атаманця.

ПРОГРАМА:

Часть І.

1. Вступне слово .... о. М. Стернюк
2. Даремна пісне, Франко-Січинський .... хор мужеський тов. „Бандурист"
3. Каменярі. поема Франка.. віддеклямус п. К. Скварок
4. Дума з „Невольника", Шевченко-Д. Вахнянин... .... хор мішаний тов. „Боян"
5. Реферат .... п. М. Січинський
6. Гостинний виступ пані Ст. Гриневецької з Шікаґо.
7. Прольоґ до поеми „Мойсей", Франко, віддеклямує .... п. Д. Якимів
8. „Гетьмани", Шевченко-Лисенко, барітонове сольо відспіває .... п. М. Найдан
9. Франко на суді, віддеклямує...... п-на М. Підгайна
10. Та не дай Господи, Шевченко-Воробкевич..... .... хор мужеський „Бандурист"

Часть ІІ.

1. Промова .... п. А. Блащук
2. Кантата „І процвитеш і позеленієш", Шевченко-Лисенко .... міш. квартет хору „Бояна"
3. Пісне моя, Франко-Січинський, тенорове сольо відспіває .... п. Дм. Атаманець
4. Франко як поет і суспільний діяч, відчит .... п. Т. Війтович
5. „Ах, деж той цьвіт", Масляк-Нижанковський, сопранове сольо, відспіває....... п-на М. Баковська
6. „З окрушків", Нижанковського, відспіває .... хор мужеський „Бандурист"
7. „Сумно", поема Кисїля, віддеклямує........ .... п-на А. Цісецька
8. „Україна", Шевченко-Давидовський .... мішаний хор „Бояна"

Всіх родимців о численну участь в концерті запрошує
149-150 КОМІТЕТ.

РІЧИ, ЩО ВАРТА ЧИТАТИ ЇХ В ДЕНЬ ПОДЯКИ.

„Можу тільки хвалити Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина. Моя жена терпіла дуже на загу, біль жолудка і запір, але відколи почала уживати Еліксір Гіркого Вина, є цілком здорова. Моя донька була жовта, як віск, не могла їсти і я бояв ся, що не витримає довго. Але Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина поміг їй; є тепер румяна як яблоко" — так пише п. Раткович, Лафаєт, Контра Коста Кавнті, Каліфорнія. Сей лист говорить сам за себе. Спробуйте Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина, а переконаєте ся. Ціна $1.00 в аптиках.

JOS. TRINER,
1333—39 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill. (Adv.)

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посідає великий склад першорядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волося, бороди, вуса, шминки і т. п. Річи ті випозичаємо по дуже низьких цінах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до ролі граючих на сцені. При замовленях треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днів перед представленєм на адресу:

Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.
Телефон: 514 Jersey City.

МЕДИЧНА ПОРАДА.

Кождий любить принадну і рожеву церу лиця, з гарним, гладким і мягким як шовк тілом.

Не журіть ся! Не тратьте надії! Коли Ваше лице є грубе, шкіра блищить ся а лице засипане викидами, прищами, веснянками, свербить Вас шкіра, лице жовте і без краски, одиноким способом для усуненя сего є уживанє РОБІНОЛЯ РОЗ КРІМ.

Коли Ви уживаєте инші ліки в надії привернення або осягнення красоти лиця і шкі, а вони оказують ся без успіху і не надають Вашому лицю любого вигляду, рожевих лиць і ясніючого в них здоровля, Ви повинні спробувати сейчас Робіноля Роз Крім.

Він усуває всі негарности лиця. Дає краску і відсьвіжує зівяле лице та надає шкірі здорового вигляду.

Много гарних з лиця мущин і женщин завдячує се нашому знаменитому кремови.

Сей крем є рівною охолоджуючим средством, а його милий і приємний запах перфум з цьвітової есенції, чинить його необхідним для кождого.

Коли хочете мати гарне лице і виглядати так сьвіжо як цьвітка, то замовіть собі сейчас $1.00 слій Робіноля Роз Крім.

І. Л. пише: Я є жертвою дивного болю, бо відчуваю зимно в голові. Мені здаєсь, що мій весь організм недомагає, особливо груди і легки.

Відповідь: Нам відомо, що в многих случаях опірчивого кашлю і подібних болів, приносить скору поміч средство зв. „ТУССОЛІН", просте і успішне на перехолодженє і запалене. 150

ROBINOLA MEDICAL LABORATORY
397 Woodward Ave.,
Detroit, Mich.

Пишіть по нашу нову медичну книжку — даром.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ДУЖЕ ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА В 3-ОХ ДІЯХ

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

написав Антоній Ів. Нагорянський.

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 4 женщини і 8 мущин. — Ціна за прим. 25 цнт., за 12 примірників $2.25.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

DOCTOR MULLIN,
СТАРИЙ ЕЛЄКТРО-МЕДИЧНИЙ СПЕЦІЯЛІСТ 45-57

звісний через 36 літ. Без згляду що Вам долягає або як довго Ви хорісте—Ви хочете вилічитись. Старий лікар підойме ся Вас лічити, коли Ви є до виліченя. Щирий приятель працюючої кляси. Безплатні оглядини.

Години: від 9-ої до 7-ої. В неділі від 10-ої до 2-ої.

409 FOURTH AVE., PITTSBURGH, PA.
Офіс напротив почти.

ЛЕГКО ЗАРОБИТЕ $5 ДЕННО.

Потрібно мущин і женщин до розпродуваня косметичних річий як крем на лице, пудер, перфуми, тонік на волосе, медикалія до чищеня зубів. Пробки даром. Добрий заробок у вільних хвилях. Не потрібно вправи ані капіталу. Пишіть по подробиці і ілюстрації до: 38-50

THE L. WILBERT COMPANY,
1934 Arch Street, Philadelphia, Pa.

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний спеціяліст зі старого краю

поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСІЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 40—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

ХОРІ ЛЮДИ!

Чи не стратили Ви терпеливости, завдяки вашій недузі.

З дня на день з року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі скількох хорих я уже вилічив та скільки хорим я упріємнив житє. Коли Вам житє надоїло задля пробуваня ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузі. Лічу уже через 20 літ з добрим успіхом всі недуги, як: ослабленє, затроєнє крови, недуги жолудка, серця легких і т. д. 115—128—

Недуги полові і нервові лічу за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лікар посідає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Розслідую також моч хемічно. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всім

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Години принять: від 10. рано до 8. вечер. В неділі від 10. рано до 1. пополудни.

ВЖЕ ПОРА ЗАМОВЛЯТИ

КОЛЯДИ

Нове виданє містить:

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВКИ НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ І БОГОЯВЛЕНЄ з додатком пісень страстних, воскресних і инших пісень церковних.

— ЦІНА 20 ЦЕНТІВ. —

Пишіть на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ОДИНОКА ХРИСТІЯНСЬКА ШКОЛА ШОФЕРСТВА.

КУРС $10

Пощо платити більше? Чому маєте бути невільниками в шапах, майнах або готелях, коли можете стати своїм босом і заробляти по $25 тижнево і висше. Українці! Фахові робітники заробляють о 50% більше. Ми вивчимо Вас на фахового механіка, щоби і Ви заробляли о 50% більше як тепер. Наша школа має найліпше і найбільше засмотренє в сім обсягу в Америці. Се є одинока школа, в якій учать шоферства і реперованя на всяких новомодних автомобілях, як Chalmer's, Buick, Cadillac, „Hudson Super Six", 1916-1917 модель. Вчимо в українській мові. Також стараємось о посади. Харч і мешканє для позамісцевих дешево. Ґварантуємо студентам диплюми і стейтовий лайсенс. Огляньте нашу школу і самі оцініть. Памятайте: Свій до свого! Уважайте на нашу адресу: 146—

ARENA AUTO SCHOOL, 210 W. 50th St., (Близько Бродвею) **New York, N. Y.**

Наша школа є злучена з Arena Chauffers Employment Agency і тому ми можемо Вам дати посаду по одержаню лайсенсу.

МИ НЕ ЛІЧИМО НЕВИЛІЧИМИХ НЕДУГ.

ЗАПЛАТИТЕ ЯК БУДЕТЕ ВИЛІЧЕНІ.

Уживаємо найлучшої системи в цїли виліченя хронічних недуг.

Наша метода цілком правильна, без болю. Маємо надію, що вас вилічимо.

Довголітний досьвід і практика дають мені право твердити, що моя метода як раз відповідна в цїли виліченя недуг: голови, серця, горла, легких, груди, жолудка, печінки, полових органів, нервів, катару жолудка, ревматизма, зараженя крови, скірних недуг і т. д. 139—

Я НЕ ВІРЮ В ЛІЧЕНЄ ПОЧТОЮ, ТОМУ НЕ ПИШІТЬ ДО МЕНЕ, БО НАВІТЬ НЕ БУДУ ВІДПИСУВАТИ.

Коли мешкаєте недалеко Ню Йорку, прийдьте до мого офісу, а я особисто вас огляну і скажу вам отверто, чи мож вас вилічити, чи ні.

Dr. FLIPPEN Succ. to Dr. BYRNE,
208 W. 42ND ST., NEW YORK, N. Y.
(около 7-ої Евені)

100 КОРОН - 13 ДОЛЯРІВ

РІЗДВЯНІ СЬВЯТА ЗБЛИЖАЮТЬ СЯ!

НЕ ЗАБУВАЙТЕ НА ВАШУ РІДНЮ І СВОЇХ ЗНАКОМИХ В СТАРІМ КРАЮ КОТРІ ОЧІКУЮТЬ ВІД ВАС, ЩО ПРИШЛЕТЕ ЇМ

ГРОШЕВУ ПОМІЧ,

ТА КОТРІ ЗІ ЩИРОГО СЕРЦЯ І З ВЕЛИКОЮ РАДОСТИЮ БУДУТЬ ВАМ ДЯКУВАТИ ЯК ЇМ НА ЧАС

ГРОШІ НА СЬВЯТА ЗАШЛЕТЕ.

МИ ТЕПЕР ВИСИЛАЄМО ГРОШІ ТІЛЬКО

БЕЗДРОТНИМ ТЕЛЕҐРАФОМ.

ТА ЧЕРЕЗ СЕ ЗАВСІГДИ НА ЧАС ПЕРЕД СЬВЯТАМИ В КРАЮ БУДУТЬ ВИПЛАЧЕНІ, НА ЩО КОЖДИЙ ОТРИМАЄ УРЯДОВЕ ПОВІДОМЛЕНЄ, ЩО ЙОГО ГРОШІ ЗІСТАЛИ ВИПЛАЧЕНІ. — ГРОШІ МОЖ ПОСИЛАТИ ЯК НАЙБІЛЬШИМИ СУМАМИ, А ЗА КОЖДИЙ ЦЕНТ ЦІЛКОВИТО СЯ ҐВАРАНТУЄ.

ТАК САМО ВИСИЛАЄМО ГРОШІ БЕЗДРОТНИМ ТЕЛЕҐРАФОМ

до K. K. POSTSPARKASSEN-AMT, in Wien,

(ДО ВІДЕНСЬКОЇ ПОЧТОВОЇ ЩАДНИЦІ)

Тут понизше подаємо ціну посилки гроший по БЕЗДРОТНІМ ТЕЛЕҐРАФІ, і звертаємо увагу, що низше сто Корон не виплатить ся посилати.

КОРОН	ДОЛЯРІВ	КОРОН	ДОЛЯРІВ	КОРОН	ДОЛЯРІВ
200	28.50	600	80.50	2000	262.50
250	35.00	700	93.50	3000	392.50
300	41.50	800	106.50	4000	522.50
400	54.50	900	119.50	5000	652.50
500	67.50	1000	132.50	10000	1302.50

УВАГА: Єсли адреса до краю складаєть ся тільки з чотирох слів, то треба триматись висше наведеної ціни, а єсли адреса складаєть ся з більше як чотирох слів, то в такім разі все треба дочислити за кожде слово по 65 центів осібно.

Моні-ордери і листи виписуйте на понизшу адресу до знаної УКРАЇНСЬКОЇ АҐЕНЦІЇ І КАНЦЕЛЯРІЇ:

S. MILANOWYCZ & WEIL CO., 193 Grand St., Jersey City, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Кажуть денунціювати Українців.

З Елізабет, Н. Дж., доносять слідуюче: Польський місцевий комітет з припорученя австрійського консуляту скликав велике польське віче на суботу, дня 2. грудня б. р. По вічу сей комітет повідомив всїх Поляків в Елізабет і околици, що коли котрий з них почує, що хтонебудь з Українців буде відказувати на Польщу або Австрію, чи то в приватній розмові, чи публично, то зараз треба записати собі імя і назвиско того Українця, відки родом і т. п. і всї ті інформації подати згаданому комітетови, а сей донесе їх до австрійського консуля. В консуляті вже будуть знати, що з тим зробити. — М. Сухорський.

Які наслідки потягнув за собою бойкот ґаздинь.

Бойкот нюйорських ґаздинь, наложений на торговців споживними продуктами, приніс для ґаздинь корисний наслідок. В першій мірі ціна деяких споживних продуктів упала. І так фунт масла коштував 43 центи, а тепер вже коштує 38 центів. Тузин покладків коштував 38 центів, а тепер коштує 31 центів. На лїсту бойкотованя затягнено уголь. Френк М. Свакер, член комісії для розслідженя дорожнї, заявив, що свого часу торговці углем заробляли на одній тонї угля 25 до 50 центів, а тепер заробляють 3 до 5 долярів. Їх — після гадки Свакера — треба буде потягнути перед суд.

Урядники зелїзниці „Ню Йорк Сентрал" заявили, що ніяких посилок поживи до західних стейтів не будуть принимати, хиба під тим услівєм, що купець викаже ся відповідною посьвідкою.

За убийство засуджена на 3½ року криміналу.

Анну Ершов, яка дня 16. липня б. р., у бюрі департаменту здоровля в Ню Йорку убила свого чоловіка, Василя Рабченка (на судовій розправі його імя фіґурувало яко Чарлс Рабіко) нюйорський суд засудив на 3½ до 11½ років криміналу. Рабченко покинув був її, а коли вона при нагоді згаданого дня стрінула його, тоді витягнула револьвер і убила невірного мужа на місци. У неї є 14-місячна дитина і вона, почувши вирок, поспитала судію, що вона має робити з тою дитиною. На такий запит судія заявив, що закон дозволяє взяти дитину зі собою до арешту. Почувши таку болючу відповідь, Анна Ершов зімлїла. Що дальше станеть ся з нею і з її дитиною, — не знати.

Спаралїжований і без поживи пролежав три тижнї.

Г. Гоппер з Асторії, Л. Ай., маючий спаралїжовані обі ноги і одну руку, пролежав три тижнї без поживи. Його вже конаючого віднайшли інспектори товариства „Квінс Ассошіейшен фор Прівеншен оф Туберкольозіс" підчас візити у його домі. Він лежав у своїм зимнім покою без одїжи і поживи.

Щасливий шофер.

В Тошен, Н. Й., помер богатий чоловік, Гарри Ван Кортлендт. У своїм завіщаню між иншими записав він також 20.000 долярів для свого шофера.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 332, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня, точно о годині 2-гій пополудни. На тім мітінґу кождий член мусить явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Просить ся членів вирівнати довги як до Братства так до У. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Бриґіда, предс.; Я. Данилюк, секр.; А. Кукшицький кас.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 22, повідомляє всїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня, в гали під ч. 83 Норт 7-ма ул. На тім мітінґу мають явити ся всї урядники і члени, бо є важні справи до полагодженя і буде вибір нового уряду. Для тих Бруклинців, котрі ще не належать до жадної орґанізації, є добра нагода стати членом нашого Товариства і У. Н. Союза, бо будемо приймати нових членів до Товариства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного то є за одного доляра. Початок мітінґу о 2-гій годині пополудни. — І. Коптюх, предс.; І. Кравчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Богородчани", від. 233, повідомляє всїх своїх членів, що річні збори, на котрих буде вибір нового уряду на слїдуючий рік, відбудеть ся в пятницю дня 15. с. м., точно о годині 8-мій вечером, в Проґрес Касіно, 28-30 Аве. А. Обовязком кождого члена є безуслівно явитись і вирівнати всякі залеглости супроти Товариства. А що тепер є добра нагода вступити до У. Н. Союза, то кождий повинен користати з того та приєднати як найбільше число нових кандидатів. — І. Ґаврилко, предс.; І. Мартинець, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Тов. „Січ", від. 282, повідомляє всїх своїх членів і членкиці, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 17. грудня с. р., о годині 2-гій пополудни, в гали звичайній. На сей мітінґ обовязком кождого члена явити ся і припровадити бодай одного нового члена, бо нагода є для кождого дуже добра: будемо приймати до Товариства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. Старі урядники мають здати звіт за цілий рік свого урядованя. Буде вибір нового уряду. Котрий член має які залеглости, мусить їх вирівнати, бо инакше зістане виключений з Товариства і з У. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — Н. Крук, предс.; Г. Трач, кас.; С. Соколовський, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. „Подільська Січ", від. 8, подає до відома своїм членам, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 17. грудня с. р., точно о 3-тій годині пополудни, в гали Руської Спілки. Хто з товаришів не явить ся на тім мітінґу, заплатить кару 25 цнт. Будемо приймати нових членів до Товариства за половину вступного. Тож користайте, Родимці, з тої нагоди і вступіть у ряди „Подільської Січи". — А. Турек, предс.; Н. Турчин, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Тов. ім. Антона Бончевського, від. 10, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 17. грудня, в гали під церквою, зараз по Службі Божій. Кождий член обовязаний прийти на той мітінґ і заплатити свою належитість, аби потому не зістав суспендований. Буде вибір нового уряду. — К. Ґорбаль, секр.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляє своїх членів, що дня 17. грудня с. р., відбудеть ся річний мітінґ, на котрім кождий член мусить явити ся, бо буде справозданє касове і вибір нового уряду. Мітінґ розпічнеть ся точно о годині 2-гій пополудни. Коли член не явить ся без важної причини, буде караний після ухвали. Кождий член повинен привести на той мітінґ бодай одного нового члена. — О. Ґвоздій, предс.; М. Ґощій, кас.; А. Візний, секр.

ІСТОН, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 17. грудня с. р., в гали п. Ф. Саґатого під ч. 1403 Спрінґ Ст., Істон, Па. На тім мітінґу повинен явити ся кождий член, бо будуть важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт, а урядник $1.00. По вичерпаню порядку дневного відбудеть ся вибір нового уряду. — М. Лубоцький, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 384, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 17. грудня, о 1-шій годині пополудни, в Конкордія, при 2-гій евені. На тім мітінґу контрольна комісія має здати справозданє за цілий рік. Всї довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо инакше будуть суспендовані. Котрий член не явить ся на мітінґу без причини, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Буде вибір нового уряду і инші важні справи до полагодженя. Кождий член повинен припровадити з собою бодай одного нового члена. Не повинно бути в нашій громадї анї одного члена, котрий би не належав до нашого товариства і де У. Н. Союза, тої найбільшої і найлїпшої української орґанізації в Америці, бо тілько в злучности сила і слава Українців! — С. Маркусь, предс.; К. Мельник, кас.; С. Мигаль, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня, точно о 3-тій годині пополудни, в гали Американських Горожан під ч 822 Н. Френклін Ст. На тім мітінґу будуть полагоджувати ся важні справи, відтак буде вибір нового уряду. Добра нагода для тих, котрі схочуть вступити в члени У. Н. Союза, бо до Товариства будеть ся приймати нових членів без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. Товариші! Кождого з нас інтересує наше Товариство, тож не повинністе забути прийти на мітінґ і приєднати бодай кілька членів до Товариства і до У. Н. Союза. — Р. Караїм, предс.; Р. Карбівник, секр.; О. Ґеабяк, кас.

ДЕРРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 113, повідомляє всїх своїх членів, що в неділю, 17. грудня с. р., відбудеть ся в гали Ст. Бича річний мітінґ, на котрім кождий член має явити ся під загрозою острої кари. На порядку дневнім є вибір нового уряду і инші важні справи. Довгуючі члени мусять вирівнати всї свої залеглости. — Н. Курчак, предс.; А. Королевят, кас.; А. Клим, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 276, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня, о годині 2-гій пополудни в Українськім Народнім Домі при 7-мій улици. На сей мітінґ мусить кождий член явити ся. Старі урядники мають здати справозданє за цілий рік, відтак буде вибір нового уряду. Котрий член не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Будеть ся приймати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. — Н. Жук, предс.; І. Палиця, кас.; А. Підуфалий, секр.

БЕНТЛЕЙВІЛ, ПА. Бр. св. Михаїла, від 109, подає до відома, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 17. грудня, о годині 2-гій пополудни. Кождий член повинен явити ся, бо будуть важні справи до полагодженя і вибір нового уряду. Котрий член не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — І. Фариняк, предс.; М. Фариняк, секр.

ЕКЛЕЙ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 349, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся 17. грудня с. р., о 3-тій годині пополудни. Кождий член мусить безуслівно явити ся, бо в противнім случаю заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. На тім мітінґу буде справозданє з доходів і розходів з цілого року, а відтак буде вибір нових урядників. Дорогі Родимці! Хто ще з Вас не є членом нашої орґанізації, прийдіть і запишіть ся, бо до Братства приймаємо без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного, то є $1.00. Користайте з такої рідкої нагоди і забезпечуйте свою родину на чорну годину! — Н. Війтишин, предс.; І. Дяковський, кас.; О. Костюк, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, подає до відома всім своїм членам, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 17. грудня, о годині 1.30 пополудни, в льокали У. А. Горожан під ч. 822 Н. Френклін Ст. На тім мітінґу будеть ся вибирати новий уряд. Всї члени мають явити ся, а хто має невиповнені місячні вкладки, най виповнить поки час, бо инакше поступить ся з ним після статута. Будеть ся приймати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Котрий член на тім мітінґу не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Т. Грицей, предс.; І. Сорока, кас.; Н. Волос, писар.

ВІЛКСБЕРИ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 99, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 17. грудня с. р., о годині 3-тій пополудни. На тім мітінґу контрольна комісія має здати справозданє з цілого року. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Котрий член не явить ся на мітінґу без важної причини, заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. Буде вибір нового уряду і инші важні справи до полагодженя. Будеть ся приймати нових членів до Братства до 30 лїт без вступного, понад 30 лїт за половину вступного, а до У. Н. Союза за одного доляра без огляду на вік. Обовязком кождого члена постарати ся бодай о одного нового члена, котрий би належав до Братства і до У. Н. Союза. — С. Кутний, предс.; В. Зомчак, секр.; Т. Шнур, кас.

КОТСВІЛ, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 248, повідомляє своїх членів, що надзвичайний мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня, в гали п. Ф. Ситяка, зараз по Службі Божій. На тім мітінґу мають явити ся безуслівно всї члени і вирівнати свої залеглости. Контрольори мають здати річний звіт. Буде вибір нового уряду і дискусія над ріжними важними справами. Будеть ся приймати нових членів до Братства і до У. Н. Союза за половину вступного. — О. Собчак, секр.

ФОРД СІТИ, ПА. Тов. „Запорожська Січ," від. 63, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня с. р. Буде справозданє урядників з діловодства за минулий рік, вибір нового уряду і инші дуже важні справи до полагодженя. Всї члени мусять вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. На тім мітінґу мають явити ся всї члени місцеві і околичні під карою 50 цнт., а урядники $1.00. Мітінґ розпічнеть ся о годині 12.30 пополудни. Будеть ся приймати нових членів за половину вступного. Тож до дїла, Товариші, а подвоїмо число членів нашого Товариства! — Д. Буряк, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. Успенія Пресв. Богородиці, від. 61, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 17. грудня с. р., о годині 2-гій пополудни, в домі Стефана Королевята. Кождий член має явити ся, бо маємо важні справи до полагодженя і буде вибирати ся новий уряд. Котрий член не явить ся заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — Т. Королевят, предс.; Н. Шафран, секр.

ВІЛКСБЕРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 17. грудня с. р., в гали церковній, сейчас по Службі Божій. Хто з членів на сей мітінґ не явить ся, заплатить кару після статута. Теперішний уряд здасть своє справозданє з цілого року, а опісля буде вибір нових урядників. Нових членів буде приймати ся до Братства ще без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного, тому кождий член повинен припровадити хоч одного нового члена на сей мітінґ. Кождий член має прийти на час, бо опісля буде ще другий мітінґ і представленє. — Н. Терефенко, предс.; П. Гринчишин, кас.; І. Малищак, секр.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє всїх членів, що звичайний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 17. грудня, с. р., точно о 1-шій годині пополудни, в німецькій гали. Буде вибір нового уряду і многі залеглі справи. Неявивший ся член заплатить кару після ухвали. Буде приймати ся нових членів. Обовязком кождого члена постарати ся хоч о одного нового члена, котрий би належав до Братства і до У. Н. Союза. — І. Семенина, секр.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ
ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦЇ
СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 30 ЦНТ., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35.
Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

R. J. Glick АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.
Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING SHAMOKIN, PA.

SANTAL CAPSULES MIDY
МОЧОВІ ВІДХОДИ реґулює в 24 ГОДИНАХ
Кожда галка має напись з MIDY
Уникайте підробів.

DR. RICHTER'S Pain-Expeller.
найуспішнїйший лік проти РЕВМАТИЗМА, БОЛЇВ, ПАРАЛЇЖА, СУСТАВІВ І МЯЗІВ.
Оригінальні пачки мають опакованє як побіч подано.
Не беріть пачок, які не мають нашої торговельної марки якора.
Фляшочки по 25 і 50 центів в аптиках і впрост від фірми.
F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., NEW YORK, N. Y.

Ім. з 21 камінями ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК
для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґаранцією на 20 лїт, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безусловно точно і є спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желізницях, і ґарантує ся на 20 лїт. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послїплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворот пересилки, з тим привілейом, що кождий може його оглянути, і если йому не подобає ся — то тоді не потребує платити анї одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом додає ся даром до кождого годинника.
EXCELSIOR WATCH CO. 1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill. 14в8ч

СЬВЯТОЧНІ ДАРУНКИ!

Сьвята вже за плечима, тому час висилати сьвяточні желаня до старого краю. Ніхто не повинен жалувати тих пару центів, але повинен бодай раз на рік вислати желаня до родини і до знакомих. У нас є на складі ріжні гарні листи, картки і вівтарики.
1) Листи з дуже гарними желанями як до родини так і до знакомих, виложені гарними шопками так як бачите повисше, ціна одного листа враз з ковертою всего 15 цнт., 2 листи за 25 цнт. Хто замовить разом 12 штук, то отримає їх за $1.20.
2) Дуже гарні картки з желанями сьвят, одна картка 5 цнт., 6 штук за 25 цнт.
3) Картки з желанями гарно вишиті шовком, з образом Ісуса Христа, ціна одної картки 25 цнт., 6 штук за $1.20.
4) Найгарнїйші вівтарики з пречудними вертепами і дуже красними приборами, ціни їх по 10, 15, 20, 35 і по 50 цнт. за одну штуку.
Замовленя посилайте враз з належитостию на адресу: 41ч56
UKRAINSKA TORHOWLA, 1926 W. Huron St., Dep. 44, Chicago, Ill.

ВИНАХІД ЗА $250,000
НАШ КЛІЄНТ П. Е. Ф. ВАРГІЯС СПРОДАВ ПРИ НАШІЙ ПОМОЧИ СВІЙ ВИНАХІД „КОМБІНАЦІЯ ГУМИ ДО КОЛІС АВТОМОБІЛЮ" КОМПАНІЇ „АХІЛЛЄС РОББЕР І ТАЙР КО." В БІНҐГЕМТОН, Н. Й. ЗА $250.000 (чверть міл. дол.). НУМЕР ПРОДАНОГО ПАТЕНТУ 1.202.340.
ПРОБУЙТЕ ВАШОГО ЩАСТЯ і пишіть по вказівки і книжочку з поясненями в патентових справах в УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ до: 46-57
R. MORGAN ELLIOTT & CO.
ПАТЕНТОВІ АДВОКАТИ
717 WOODWARD BLD. WASHINGTON, D. C.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧЕКАЮТЬ ДОБРОЇ НАГОДИ.
Закупном доброго ґрамофона з правдивими українськими рекордами по дешевій цїні звертайтесь тілько до нас.
ДАМО ВАМ ДАРОМ 20 українських пісень, 1000 голок і альбом.
ҐРАМОФОН ТІЛЬКИ ЗА $20.00
З ҐВАРАНТІЄЮ НА 10 ЛІТ.
Пришліть три долари задатку, решту гроший заплатите по отриманю товару. Ґрамофон з великою трубою, позолочеными берегами; механізм ґрамофона доброї нової конструкції, можна накручувати підчас граня. Чудна мельодія. Грає на всїх рекордах. Дуже влучно і вірно віддає всї голоси і тони музики, яку чути грімко і ясно. Місцевих людий просимо зайти до нашого маґазину, який є отворений від 9. год. рано до 10. год. вечером, також і в неділю. Місцевим людям продаємо на місячні сплати. Безплатний катальоґ музичних інструментів висилаємо на жаданє. Замовленя висилайте на адресу: GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO., 810 GRAND STREET. D. Sv. NEW YORK, N. Y.

ЛИС МИКИТА
ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького переробив Іван Франко. — Ціна 40 центів.
Замовленя і гроші посилайте до: "SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЕЛЄКТРИКА СЕ - ЖИТЄ.
МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ — ЧОМУ ТЕРПИТЕ? БУДЬТЕ СИЛЬНІ І ЗДОРОВІ. Увеселяйте ся і забезпечіть себе перед недугами в сій порі. Чудові результати і поміч дають отсї пояси. Пощо зносити недугу, коли ми дамо Вам поміч так дешево? Ціль виробу сих поясів є ВІДЗИСКАТИ СИЛУ слабих частий тіла. Помічні вони на нервовість, обезсиленє, ревматизм, брак амбіції, проти болів жолудка, нирок, утроби і других так у мущин як і женщин. Вигідний до ношеня. Пришліть нам $1.50 враз з Вашою адресою а ми вишлемо Вам пояс сейчас, або вишлемо Вам на C. O. D. з дозволом оглянення тогож. Подайте Вашу міру в поясі.
FISHLEIGH & CO., 65 ATHENAEUM Bldg., CHICAGO, ILL.

НОВІСТЬ! ЧУДОВИЙ ВИНАХІД!

Найновійший і найпрактичнїйший годинник який щойно тепер зістав опатентований. Правда, що ви вже бачили ріжного рода годинники, але такого чудового як сей, то ще сьвіт не бачив. Приглянътесь йому, що се є за чудо. 1) Він показує години, мінути і секунди як і кождий звичайний годинник. 2) Він заступить вам місце будильника, бо наколи накрутите його на певну годину, то дзвонить голосно якби найголоснїйший покойовий будильник. 3) Посідаючи його, защадите богато труду, а то для того, що він є так зроблений, що все в темнотї сьвітить. Пощо вставати в зимні ночи і глядїти сьвітла аби побачити котра година, коли поглянете на него і сейчас побачите, кілько ще маєте часу до спаня. Се є річ дуже пожиточна, бо хто купить сей чудовий годинник, то буде мав довгу і добру памятку. Він є дуже гарний і тревалий, посідає ніклеву машинерію на 15 камінів, в гарній ніклево-срібній оправі і ґарантований на 25 лїт. Він є дуже міцний, бо хотяй впаде до каменя, то і так йому нїчого не стане ся, а навіть вложіть на цілу добу до води і як його витягнете, то він буде йшов дальше. Жаден годинникар не посідає сих чудесних годинників, тільки у нас можете їх набути. Не жадаємо від вас анї цента, ми вишлемо вам годинник до оглянення і проби. Гроші зложите аж по отриманю годинника і коли оглянете його на власні очи, то переконаєте ся о його власности. Враз з годинникою висилаємо писемну ґаранцію. Ціна лише $9.75. Ті, що мешкають близько Шікаґо або в Шікаґо зволять прийти до нашого найбільшого складу а певно кождий його купить. Користайте з нагоди, бо ціна знижена лиш на короткий час. Пишіть зараз по него на адресу: 42ч
CHICAGO WATCH CO., 627 N. Green St., D. 5, Chicago, Ill.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?
А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МОДНІ УБРАНЯ
Чи хочете виглядати добре і вбрати ся добре за менші гроші? То прийдіть і купіть в нашім складі, а заощадите процент дрібничкової продажі. Зайдіть і огляньте також наш спеціяльний департамент одежи, де є велика скількість ріжних убрань і рейнковтів. Ми робимо убраня на замовленє. Наш склад є отворений кождого дня, а в суботу і неділю аж до 10-ої години. 11ч56
Маємо також 500 ярдів сукна зі старокрасних фарбованих товарів.
S. LEVINE, 469-471 Clinton Ave., N. Rochester, N. Y.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!
Чи Ви знаєте ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?
Старайте ся пізнати та пічнїть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі улиць CARSON і 14-ої. 54ч
Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.
Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найлїпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.
German Savings & Deposit Bank
COR. 14-ої і CARSON STREETS, SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.
И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас., Ол. Бучак, урядн. банку.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР С. М. КАУФМАН
СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.
При лїченю уживає електричних машин X-RAY. 79-
Dr. C. M. KAUFMAN. 114 7th Street, New York, N. Y.

РІЗДВЯНІ СЬВЯТА!!!
ХТО ХОЧЕ ПЕРЕСЛАТИ СВОЇЙ РОДИНІ В КРАЮ ГРОШЕВУ ПОМІЧ ЩЕ НА СЬВЯТА, НЕХАЙ ЗВЕРНЕ СЯ ЗАРАЗ О ІНФОРМАЦІЮ ДО
АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА
КОТРЕ ВИСИЛАЄ ТЕПЕР ГРОШІ ДО КРАЮ ЛИШЕНЬ
БЕЗДРОТНИМ ТЕЛЕҐРАФОМ
ГРОШІ СЕЮ ДОРОГОЮ ВИСЛАНІ БУДУТЬ ДОРУЧЕНІ В КРАЮ В ПРОТЯГУ 5 ДНІВ.
Моні-ордери і листи висилайте на адресу:
AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, 520 EAST 6TH STREET. NEW YORK, N. Y.

ОБУРН, Н. Й.
ЗАХОДОМ ТОВ.-СПІВ. ДРАМАТИЧНОГО „БОЯНА" відограють члени того-ж Тов. на дохід нової школи театральне представленє
ПЕРЕХИТРИЛИ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17. ГРУДНЯ 1916 Р. в гали п. Кащака, 135 Вашінґтон стр.
ДІЄВІ ОСОБИ:
Кукса, мельник .... Омелян Саварин
Антін, його слуга .... Стефан Мардзінський
Оришка, дочка Кукси .... Юлія Дичко
Дранко, коваль .... Йосиф Стець
Василь, його слуга .... Евстахій Паньківський
Горпина, дочка Дранка .... Марія Намісняк
Скакунець, писар .... Антоній Вільчинський
Нечипір, пияк .... Григорій Куземка
ОРХЕСТРА В. Б. БІШОПА.
Діріґент ЙОСИФ БУКАТА. Початок о год. 6 вечер.
ВСТУП ВІД ОСОБИ 25 ЦНТ.
О численну участь запрошуємо з Обурн і околиці.
149-151 ТОВ. СПІВ. І ДРАМ. „БОЯН".

Tel. Orchard 767.
Американсько-Український ПОГРЕБНИК І БАЛЬЗАМОВЧИК
OSCAR R. SEVERIN І СПІЛКА,
32 East 7th Street, NEW YORK, N. Y.
(коло гр.-кат. церкви. св. Юрія)
ДОСТАРЧАЄ АВТОМОБІЛІ І КЕРИЧІ НА: ПОХОРОНИ, ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ, ПРОГУЛЬКИ І Т. П. ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ. 38ч47
Residence 213 E. 11 Street, Tel. Stuyvesant 5824.

ЧАС ПРИНОСИТЬ ЩАСЛИВІ ЗМІНИ.

Старосьвітский чоловік зі змученим лицем і ногами з причини ревматизму належить вже до минувшости; Трінера Лінімент приніс зміну. Помагає на ревматизм, невральгію, звихнене, пухлину, перестуду і т. д. Ціна 25 і 50 цнт. в аптиках; з пересилкою 35 і 60 цнт. За туєаму ціну зможене дістати Трінера „Cough Sedative", лік дуже помічний на перестуду, кашель, біль горла, хрипку і дихавицю.

JOS. TRINER,
1333—39 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill. (Adv.)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів. —Коли шукаєте заняття.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте агентів до пошириня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, гросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дяко-учителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешкане з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінитись з ким.—Коли хочете подати свою адресу до бизнес до публичного відома.

КОНКУРС.

Парохія в Шенандоа, Па. потребує від 1-го січня дяко-учителя. Платня $50.00 евентуально і більше і доходи. Голосити ся до: Rev. D. Chomiak, 114 S. Chestnut St., Shenandoah, Pa. 50-52

Пошукую в дуже важній справі **МАРІЇ СОНСЯДЕК** з Восифівки, пов. Терпопіль, яка виїхала з краю 1914 р. Голоситись на адресу: Peter Nayda, 176 Valley St., Lawrence, Mass. 50

Пошукую в важній справі **ТИМКА ГАРМАТІЯ** з Гермовець, пов. Зборів. Перебував перед двома роками в Бостон, Масс. Хто би о нім знав, або він сам нехай зголосить ся на адресу: Hryh Kawtutsky, 432½ Wilkinson St., Syracuse, N. Y. 49-51

Пошукую сестри **КАТЕРИНИ ОЛЬШЕВСЬКОЇ**. Хто би о ній знав, або вона сама най зголосить ся на адресу: M. Olszewska, 445 Chestnut St., Manchester, N. H. 50

Пошукую **АНДРІЯ БОЧАН**, с. Дмитра і його сестер **МАГДИ і НАСТІ і МАРІЇ БОЧАН**, д. Дмитра і **ДМИТРА ЗАЯЦЬ**. Всі походять з Гайворонки, пов. Підгайці. Їх родичі питають мене за їх адресами. Theodor Kuchtiak, Box 274, Duquesne, Pa. 50-51

Пошукую свого товариша **ІВАНА ГУМЕНЮКА** з Богатковець, пов. Підгайці. Хто би знав, де він тепер перебуває або він сам нехай зголосить ся до мене. Stephen Krupnitsky, c/o Thomas Coal Co. №2., Giatto, W. Va. 50-52

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА КАНЦЕЛЯРІЯ в Белфілд, Норт Дакота, продає землю на легкі сплати і позичає гроші на малий процент. Також асекурує будинки від огня. Peter Palaniuk, Real Estate & Loans, Belfield, N. Dak. 50-58

Пошукую **АННИ ЧАПЛИНСЬКОЇ** і **СТЕФАНА** і **ВАСИЛЯ КОЗАК** з Палагіч, пов. Товмач. Перебували в Шікаґо, Ілл. Моя адреса є: Fedor Seniuk, Box 414, Scottdale, Pa. 50

Пошукую **ПЕТРА БАБІЧУКА**, який перебуває в Канаді і **ІВАНА НЕДОПИТАЛЬСЬКОГО**, **МИКОЛУ РОКИЦЬКОГО**, **ПЕТРА РАЄК** і **МИХАЙЛА ПІНҐАСА** з села Латач, пов. Заліщики, які перебувають в Бразилії. Basil Repuszynsky, 2454 W. 7th St., Cleveland, O. 50

Пошукую тіточної сестри **МАРІЇ ІВАНИШИН** з села Липиці, пов. Дрогобич. Довший час перебувала в Філядельфії, Па. Голоситись на адресу: Anna Choronzak, 221 Wilson St., Chester, Pa. 50-51

Пошукую **ГРИГОРІЯ МЕЛЬНИКА** і инших краянів з Налужа, пов. Теребовля. Моя адреса: Wasyl Butryn, 41 Mill St., New Haven, Conn. 50-51

ВАСИЛЬ ЦИМБАЛІСТИЙ зволить зголоситись до мене в справі свого брата Ярослава. Paul Kozankewicz, 2312 Fifth Ave., Pittsburgh, Pa. 50

Хочу знати, де перебуває тепер мій товариш **МИКОЛА ДОРОШ** з Веддіжа, пов. Долина. Маю до него важну справу. Хто би знав теперішну його адресу, нехай мене повідомить. Stephen Szutka, 513 State St., Perth Amboy, N. J. 49-54

ДАРОМ вишлемо кождому найкрасші куплети для молодіжи, так дівчат, як і хлопців. Пришліть за 3 цнт. почтових стемпель. Bol. Starkowsky, 1721 Ellen St., Chicago, Ill. 46-51

ПРОДАМ 52-АКРОВУ ФАРМУ, 100 штук дерева овочевих, нові будинки, хата на 7 кімнат, стодія, 2 коні, 2 корові, 100 курий, сіно, овес, кукуруза. Земля чорна, добра під управу цибулі, салєри і инші продукта. За ціною голоситись до властителя: John Smith, Box 101, Whippany, N. J. 46-13

ФОНОГРАФ з многими гарними рекордами, який коштував $40.00 продасть сейчас за $15.00. Все в найліпшім стані. Адреса: 334 E. 5th St., New York, N. Y. 28-55

ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелізницях; вугольнях, догорах, стайнях і т. и. Приведіть своїх приятелів.— COMMERCIAL AGENCY, 38 Montgomery St., JERSEY CITY, N. J

ДИПЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ

і слухачка нюйорського університету учить англійського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американьских горожаньских паперів. Підготовляє також до шків промислових: технічних, механічних і торговельних. Інформації устні або письмені уділяє: 07—
M. SCHWARTZ, 168 E. 89th St., New York, N. Y., Tel. Lenox 6096

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Перша і найбільша УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЛЯ має на складі великий вибір всяких українських книжок ріжного змісту а також великий вибір календарів сегорічних з описами з всіх війни по 50 і 60 цнт. — Кромі книгарні маємо великий склад годинників, грамофонів, бритв а також музичних інструментів. Пишіть по наш 2 каталоги і залучіть кілька марок на пересилку. 15чв57
UKRAINSKA TORHOWLA,
1926 W. Huron St., Dept. 10, Chicago, Ill

Др. ІВАН СМІТ
ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. СПЕЦІАЛІСТ ОПЕРАТОР.
ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ВСІ СЕКРЕТНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЕСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.
Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17 Street, New York, N. Y.
Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.
Телефон: Stuyvesant 4193 88—

ВЕЛИКА РОЗПРОДАЖ НА СЬВЯТА
ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ:

Українська краватка	$ 75
Краватка вишивана з гербом України	1.50
Український дармовис	75
Дармовис з вишиваним гербом України	1.30
Сорочки шовкові: сина, жовта чи біла, по	3.50

Хто замовить краватку, дармовис і сорочку, тому вишлю його власне імя на сорочці. При замовленю прошу подати свій нумер сорочки. 150-51
Замовленя враз з грішми зашліть на адресу:
M. J. I. HANKA,
349 E. 149th St., New York, N. Y.

ЕВРОПЕЙСЬКА ВІЙНА.

Хочете знати поступ всіх військ в страшній европейській війні, мати перед собою ширші відомости кождоденного руху, який є означений лініями в кольорах на мапах всіх воюючих країв, то пришліть 35 центів почтовими стемпсами, а ми вишлемо Вам книгу „НАЙНОВІЙШІ БОЄВІ ЛІНІЇ" — 11 цалів широку і 14 довгу (12 більших мап з поля европейської війни) і богато інформацій про се, котра держава має лішший вигляд на вигране війни. Кромі сего вишлемо Вам в додатку книжочку „Сітізен", в якій містять ся питаня і відповіди при діставаню горожаньских паперів в нашій і англійській мові і ширші пояснення американської конституції. Видано з 17-г. падолиста, 1916 року. Пишіть на адресу: 44чс50
RUSKA KNYHARNIA,
Box 163, Yonkers, N. Y.

Винаходи — подаємо до ОПАТЕНТОВАНЯ. Належитість адвокатську заплатите по отриманю рисунків як і копії паперів до замельдованя і як будете вдоволені. Книжочка з описом як патентувати, „ЩО ВИНАХОДИТИ" і порада патентова ДАРОМ.—ВАШИНҐТОН є місцем Патентового Уряду. Наше костумерам помагаємо продавати опатентовані винаходи. Пишіть в своїй мові до одного з наших офісів: 148—
AMERICAN-EUROPEAN PATENT OFICES, (S.)
309 Broadway, New York, N. Y. | 404 Barrister Bldg. Washington D. C.

РУСЬКИЙ БАЗАР
МАЄ НА СКЛАДІ ВЕЛИКИ ВИБІР **ВЗОРІВ ДО ВИШИВАНЯ**
Книжка № 2-гий 75 цнт.; № 3-ий 40 цнт.; № 4-ий 75 цнт.; № 5-ий 50 цнт.; № 6-ий 10 цнт.; № 8-ий 35 цнт.
МАЄМО ВИШИВАНІ СОРОЧКИ І КРАВАТКИ.
Виробляємо також гердани з коралийків до годинників з гербом України, ціна одного гердана з меньших коралийків $2.50. Сітковий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: 131—
RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y.

КОЖДИЙ свідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького, І. Мазепи і Ів. Котляревського. Величина 16х20 цалів, ціна 50 цнт. за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Каталоґ висилаємо даром. Пишіть на адресу: 75ч—
RUSKA KNYHARNIA IM. T. SZEWCZENKA
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ДАРОМ ДЛЯ КАВАЛЕРІВ
ВИСИЛАЄМО ФОТОГРАФІЇ ГАРНИХ ДІВЧАТ. — Адресуйте: 135-157
THE AMOR NOVELTIES CO.,
642 East 14th Street, New York, N. Y.

ДАРОМ вишлемо кождому воєнну мапу Галичини в українській мові хто подасть нам 5 добрих адресів своїх знакомих. На пересилку залучіть 5 ц. в стемпсах.—Пишіть ще нині до: 31—
UKRAINSKA KNYHARNIA
34 East 7th Street, New York, N. Y.

EXTRA!!! ТІЛЬКИ ДЛЯ ДОРОСЛИХ! — ЗОВСІМ ДАРОМ висилаємо опис дуже цікавої і интересової книжки, в котрій містить ся понад 500 образків тих женщин як і мущин в гарних позах. Пришліть за 2-центи марку. 135-157
THE AMOR NOVELTIES CO.,
642 East 14th Street, New York, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, то нехай нині пише за ним. У нім є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти; грамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато инших цікавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. 46—
UKRAINSKA KNYHARNIA
951 W. Erie St., Dpt. 11, Chicago, Ill.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—
M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3rd St., St. Louis, Mo.

EXTRA Цілковите вилічене сухіт, опухлень, нервові атаки, болі голови, ревматизм, слабости жолудка, запір, втрату слуху, ослаблене мязних органів і убезсиленя, протягом 6 до 10 тижнів, у старих і молодих. Пишіть ся і не зволікайте. Не терпіть а удайте ся сейчас за помочию в англійській мові, до: 38-50
MOUNTAIN VIEW SANITARIUM,
Seymour, Conn.

ВІЙНА! ВІЙНА!

Чи хочете бачити як виглядає теперішна европейська війна? Чи хочете бачити як відбувають ся найбільші боротьби в Галичині, Росії, Франції і Туреччині?

Чи Ви хочете бачити як воюють цепеліни у воздусі а субмарини на мори.

То всьо можете побачити у себе в дома і то дуже таним коштом!

На днях ми отримали велику скількість воєнних образків до СТЕРЕОСКОПІВ знятих з поля битви. Сей Стереоскоп який тут бачите побільшує образки до природної величини, представляє немов би живі особи. Коштує лише 75 цнт. І. ІІ. І ІІІ. серія, то є 75 воєнних образків за $1.00. 128—
25 образків жита Ісуса Христа за ....35 цнт.
25 образків подорож довкола сьвіта за ....35 цнт.
25 образків подорож по великих містах амер. за 35 цнт.
Хто вите се оголошене і пришле замовлене в коротким часі, той дістане дві воєнні мапи даром, які є дуже потрібні кождому під сю пору. Пишіть ще нині:
UKRAINSKYJ BAZAR,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

РАТУЙТЕ ПІЯКА!!!

Такоїи горілка не спалила ще ліякови жолудка і алькоголь не знищив кишок і всіх житєвих сил, наколи ще піяк не стратив енергії, цілковиту охоту до праці і житя, наколи ще не сталось ві ним бодай дрібна часть нищо і доки смерть ще не простягнула руку по свою офіру— РАТУЙ ПІЯКА!

Жінко! Если твій муж єсть піяком і тратить тяжко запрацьований гріш на горівку і инші напитки, а через що і ти терпиш недолю, УДАЙ СЯ ПО ПОРАДУ, КОТРУ ДІСТАНЕШ ЗОВСІМ ДАРОМ, як се зробити, ЩОБИ ПІЯК НІКОЛИ НЕ ЗАВСІГДИ ПИТИ. Порада тебе не коштує ані одного цента. 139-157

Чоловіче! Если маєш жену пянчку або приятеля піяком, і хотівбись, щоби раз на все відучити їх сего поганого налогу, удай ся до нас по пораду; а ми радо даємо вказівки, як се зробити, ЩОБИ ПІЯНСТВО ЦІЛКОВИТО ВИКОРІНИТИ. Порада нічого не коштує а користь велика. — Голоситись можна особисто або написати лист до:
THE AMOR NOVELTIES CO.,
537 East 17th Street, New York, N. Y.

ДОБРЕ СЬВІТЛО В КОЖДІЙ ВАШІЙ ПОТРЕБІ

Rayo лямпа є легка до перенесеня з місця на місце і дає ясне, біле сьвітло, де тільки її поставите.

Се є ідеальна лямпа при кождій роботі, яка вимагає напруженя очий (далеко лучша від газової або електричної).

Rayo лямпа є сильна і тверда і є зроблена з правдивого мосяжу і понікльована. Її делікатний вигляд і відповідна пропорція є оздобою кождої кімнати.

Запалюєть ся без здійманя шкла чи умбри. Легка до чищеня і зміненя гноту. Зроблена в ріжних стилях і до всяких цілий.

Aladdin Security Oil уживаний до Rayo лямпи дає найлучше сьвітло за меньші гроші.

STANDARD OIL COMPANY
(New Jersey)
Newark New Jersey

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

випозичає керичі на весіля, хрестини, і всякі другі забави.
115 Ave. A, New York, N. Y.
Телефон: Orchard 2568

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ

Станьте і читайте, бо Ви певно ще не бачили такого чудового годинника. Щоби Ви мали понятє про сей новомодний годинник, ми опишемо його коротко: 1) Показує години і минути як всякий инший годинник; 2) Показує назву кождого дня; 3) Показує назву місяця; 4) Показує кождий день місяця; 5) Показує відміни місяця; 6) Має хід чистий і докладно урегульований і не пізнить ані на мінуту; 7) Є в сильній і гарній оправі; 8) Посідає 15 камінів; 9) гварантований на 25 літ; 10) Можете вложити його на ціку доб по води і він дальше буде іти. Се чудо. Хто купить сей годинник, буде мав користь і памятку на довгі роки. В жаднім складі не дістанете тих годинників, лише у нас. Коли захочете собі його мати, то не потребуєте висилати грошій, а подайте свою докладну адресу, а ми вишлемо Вам годинник сейчас почтою. Гроші зложите як принесуть Вам годинник до хати. Ціна разом з гарним ланцюшком є лише $6.25. Разом з годинником посилаємо на письмі ґваранцію. Хто мешкає в Шікаґо або в сусідстві, нехай зголосить ся до нас і огляне сі новомодні годинки. Вони сповистою кождому сподобають ся. Лише через короткий час продаємо їх так дешево. Спішіть ся, поки ціна їх не пійде в гору. 41чс51
Пишіть сейчас на адресу:
UNION WATCH CO.,
670 N. Carpenter St., Dept. 3, Chicago, Ill.

Читайте уважно!

НЕБУВАЛА НАГОДА В СІМ МІСЯЦІ. $35.00 ГРАМОФОН ПРОДАЄМО ЛИШЕ ЗА $11.95.

Зощаджуєте своїх грошій і то на одній річи. Ми даємо ще дером 4 гарні пісні або танців які самі хочете і 200 голок. Той грамофон є дуже гоєсний, заступає $100.00-вий грамофон, є гарно викінчений, з изгогоревого дерева, голос має чистий як дзвінок, ґварантію письменну даємо на 50 літ. Пощо Вам давати великі гроші за грамофони наколи у нас дістанете так тано. Сторинки беруть від нас ті грамофони і вони заробляють на них 3 рази тілько що вони нам за них платять. Тепер ми постановили в сім місяцю дати кождому ту ціну, що ми давали сторникам, і хотяй стратимо, то сим зєднаємо собі велике число костумерів на пізнійший час і кождий буде вдоволений. Даємо 30-дневу гварантію кождому, хто у нас його купить. Грошій нам не висилайте, тілько платите, як відберете його і огледите. Спішіть ся з замовленєм, бо ціна пійде в гору в короткім часі. Посилайте замовлення і $1.00 на задаток, а решта заплатите при відбіорі. 136-50
LIFE GRAMOFON CO., 1926 West Huron St., Dept. 100, Chicago, Ill.

НЕБУВАЛА НОВІСТЬ
Годинник і Музика.

Правда, що кожда родина потребує мати в своїм помешканю добрий і гарний годинник, але, як відомо, то годинник годинником не радує. Сей Годинник робить вам відраду ди слухові: Показує години, як инші годинники, а до сего бажаєте послухати гарної музики, то тілько потребуєте автоматичну спружину, а він вам запрецізно чудо заграє ріжні гарні твори, танці і инші арії. Заграє з годинною накрученя грає 15 мінут. Сей чудовий Годинник має дуже гарні голоси і заступає в помешканю і другі музичні інструменти. Він вам заграє ліпше, як якийнебудь другий інструмент і се велика приємність послухати такої гарної музики. Він не потребує докладати ані одного цента, тілько накрутити, а він вже грає. Купіть собі сей чудовий Годинник з музикою в будете певно вдоволені. Ґварантуємо його на 30 літ; а він варт $50.00, а ми продаємо його вам за $6.95. Він зроблений дуже гарно і сильно з самого мосяжу і позолочений; важить 6½ фунтів. Пишіть ще нині до нас і залучіть тілько лише $1.00 задатку, а ми вам його зараз пішлем. При відбиралю його оглянете і заплатите решту грошій. З Канади требує всі гроші згори вислати. Чекаємо ваших замовлень. Замовленя посилайте на адресу:
AMERICAN SUPPLY CO.,
1755 West Grand Ave, Dept. 109 Chicago, Ill.

Портрет Івана Франка

Щоби прийти в поміч тим товариствам, братствам і організаціям, які хочуть сьвяткувати память Івана Франка концертами чи вечерками, видала „Свобода" портрет Івана Франка. Портрет є друкований на гарнім папері, величини 14х19 цалів, отже надаєсь ся зовсім до прикраси концертових гаїв, читалень та иних товариських льокалів. Пожаданим було би, щоби кожда українська родина завісила в своїй хаті портрет Франка, побіч портрету Шевченка, Хмельницького й инших визначних Українців.

Ціна портрету Франка дуже низка, бо виносить

лише 25 центів

і то вже з почтовою пересилкою.

Замовленя висилайте на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Street, NEW YORK, N. Y.
Межи 1st Ave. і Ave. A.
СТАРОКРАЄВИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЛІКАР

Лічить успішно всі жолудкові недуги; легких, нирок і всі дорожні шкірні недуги. Лічить ранні і секретні недуги мущин і женщин. Щеплене проти сифілісу і ріжні инші операції. З великим успіхом лічить ревматизм, біль голови, криви, рани, лішаї, всі скорні ниямки, як також дитячі недуги. Лікар говорить по українськи і своїм по мадярски.
Офіс отворений від 9. рано до 8. вечером, чи також в неділі і сьвята. Хто не може прийти, пише до нас. 79—

ОФІЦІЯЛЬНА ВІДОЗВА!
НЕБУВАЛІ ПРЕЗЕНТА ДАРОМ ТИМ, КОТРІ НЕ ВИДУТЬ В СЛІДУЮЧІМ РОЦІ ДО КРАЮ. Пишіть зараз до: 45-57
SLAVONIAN CO., Dept. 1
309 Broadway, 2 fl. New York, N. Y.

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних лік і певним средством проти ревматизму, болів плечей, колена і болів грудий. Є поміччне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. **СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.** Відности ся до ґенерального агента, залучаючи 2-центову марку на відповідь. 135ч—14
MIKE FEDIW,
47 Ridge St., Hastings upon Hudson, N.Y.

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!
„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"
Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.
Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.
Замовленя і гроші посилайте до:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

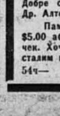

Dr. KOLER є одиноким лікарем в Піттсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 18 літ досьвіду у лічению недуг приватних мущин і женщин. Лічить: затроєне крови, у ухів, немічні у муще, всякі упливи, мочевого проводу, уплиси, вимиди скирі, свербячку, шкрофули, недуги міхура і нирок, походячі з нечистости крови, або будуйте молодости. Голосіть ся особисто: почто. 119—
Години приняте: від 9-ої рано до 8-ої веч. В неділі до 2-ої.

ROBERT LEWIN & COMPANY,
14 Smithfield Street, Dept. L. Pittsburgh, Pa.
Напротив „Мононгагеля Гавз".
ЗАЛОЖЕНА РОКУ 1872, ПЕРЕД ЗВИШ 43 РОКАМИ.

Стара славна фірма, де кождого добре обслужать. Найлучші якости горівки, вина, лікори, розалісї і др., по найнизших цінах. Замовте собі на пробу, а ручимо, що будете вдоволені. Пишіть за цінником. Ми Вам дуже вдячні, і Ви тільки його замадаєте.

Тут подаємо деякі ціни товарів найлучшої якости, з яких Ви певно будете вдоволені:

	ЗА ГАЛЬОН
Добра стара червона або біла горівка	$1.50—2.00—2.50—3.00
Арак	2.00—2.50
Добрий старий темний рум	2.00—2.50—3.00
Терпедівка	2.00—2.50
Добра расковиця або ямжівка	1.50—2.00—2.50
Боровиця	2.00—2.50
Сильний алькоголь	3.00—3.50—4.00
Угорська сливовиця	2.50—3.00
Добра стара бренді	2.50—3.00
Бренди (з яблок або бросквинь)	2.50—3.00
Добре старе вино	1.50—2.00—2.50
Др. Алтерс гірке вино (старе)	2.50

Памятайте, що ми оплачуємо експрес до фрейт від всіх замовлень на $5.00 або висше. Вишліть гроші на монірдер, в реджістрованім листі або чек. Хочемо, щоби Ви спробували тілько раз спробовали в ручимо, що будете сталим костумером. Замовленя висилайте на повисшу адресу.
54ч— ІВАН ГОРНЯК, управитель чужинецького департаменту.

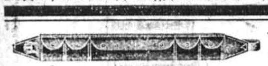
МАҐНЕТИЧНИЙ МАСАЖ" на всілякі болї уважаєсь нинї за одиноку успішну і добру методу при лїченю. Ручне натиранє після медичних правил має неоцінену вартість. Ми дали многі докази другим і докажемо се й Вам. Прийдїть пересьвідчитись. 140-152

THOS. G. DI-SANTI / EMMA LEONARD } 43 Clinton Street, Newark, N. J.

Години офісові: від 2-ої до 7.30 веч. Замкнено в недїлї і понедїлки.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по цінї 7 цнт. штука.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

НОВИЙ ВИНАХІД

ПОЯС ДЛЯ НОШЕНЯ ГРОШИЙ. Не носіть гроший в кишенях, бо злодії легко їх витягнуть або таки їх загубите скоро. О таких случаях чуємо кождого дня. Коли хочете носити гроші в безпечнім місци, то носіть їх в новопинайденім поясї, який є зроблений з найліпшої мягкої шкіри, береги сильно обшиті шовком, має 2 великі кишенї і 4 менші, а кожда кишеня замикаєсь сильно на комбінаційні ґузики. Можете носити гроші в сїм поясї скілько хочете, а ніхто Вам не витягне і ніколи їх не згубите. Пояс сей є сильно і гарно зроблений, добрий для кождого мущини, а тревалий на цїле житє. Щоби познакомити мущин з сим цїнним поясом і дати їм змогу набути його, ми рішились розпродати один тисяч поясів ПО $1.75, а слїдуючих тисяч будемо продавати вже дорозше. Памятайте, що у тім не ризикуєте анї цента, бо в случаю незадоволеня вертаємо гроші. Хто пришле замовленє в сїм місяци на той пояс, тому в додатку вишлемо гарний презент. Напишіть ще нинї, чи хочете мати сей пояс, а сейчас вишлемо. Заплатите, коли принесуть Вам до дому: Адресуйте: 38

PRACTICAL SALES CO., 1858 Armitage Ave., Chicago, Ill.

СПЕЦІЯЛЬНЕ ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим повідомляємо Родимців і наших костумерів, що ми щойно одержали великий вибір рекордів Колюмбія. Число сих рекордів ограничене і тому звертаємо увагу наших костумерів, щоби свої замовленя висилали сейчас, бо через отяганє можуть втратити нагоду купна добрих рекордів.

ТУТ ПОДАЄМО КІЛЬКА НОВИХ РЕКОРДІВ.

Спів М. Зазуляка, барітона з акомп. оркестри.		E. 1310	Віють вітри, спів М. Мироненка, тенора.
E. 2727	Казав менї батько.	75 цт.	Через річеньку.
75 цт.	В гаю зеленім.	E. 2275	Час до дому, час, квартет.
E. 2728	Ой летїла зазуленька.	75 цт.	Молодий козаче чого зажурив ся.
75 цт.	На чужинї загибаю.	E. 2315	Вечерницї.
E. 2729	Ще не вмерла Україна.	75 цт.	Гей чого хлопцї.
75 цт.	Веснівка.		

Для власної вигоди ПП. костумерів радимо висилати замовленя скоро, щоби наша фірма могла доручити товар вчас перед сьвятами.

Ми маємо велике число ріжних машин Коломбія від $15 до $200. Машини продаємо на кредит і на місячні сплати. Ваш кредит є добрий для нас і ми радо уділимо Вам всяких інформацій, яких собі бажаєте, купуючи у нас. Дуже вигідні сплати.

Pittsburgh Phonograph Company,
1331 Penn Avenue, Pittsburgh, Penna.

ПЕРЕСТОРОГА!

СТЕРЕЖІТЬ СЯ ФАЛШИВИХ ЕЛЄКТРИЧНИХ ПАСКІВ, що мають в собі небезпечні гризливі кваси, які входять в тїло і палять його, спричиняючи невиносимі БОЛЇ і ВИКИДИ. Коли замовите собі такий пасок за послїплатою, то побачите, що він не має анї крихітки електрики і коли заплатите не більше як тільки $1.50, то викинулисьте гроші на небезпечну річ. Не беріть мене за слово, але спитайте своїх приятелів, що дали ся ошукати небезпечним гандлярам. МІЙ ПАСОК, О ВЕЛИКІЙ ЕЛЄКТРИЧНІЙ СИЛЇ, є такий самий, які лїкарі продають по $30.00 і є ґарантований яко такий, що має два рази більше електричних комірок, як якийнебудь другий пасок в тій самій цїнї.

$2.95

Ще раз поручаю Вам сей самий пасок по дуже низькій, ГУРТОВНІЙ цїнї, $2.95 ДЛЯ МУЩИН, так виглядає як на образку, а $3.25 ДЛЯ ЖЕНЩИН. Купіть один такий сейчас і зачинайте новий рік З ВІДНОВЛЕНОЮ СИЛОЮ. Вишлїть тільки 25 цнт. в марках почтових, а я вам сейчас вишлю пасок, а решту гроший заплатите дома по отриманю і випробованю його. — $100.00 НАГОРОДИ коли сей пасок не порушить голки морського компасу через камінь, цеглу або твердий деревляний стіл. — Адресуйте: 144чс—

A. P. OWENS, Dep. E., 190 Quincy St. Brooklyn, N. Y.

ДАРУНКИ ВАРТОСТИ $30.00 ТІЛЬКИ ЗА $7.95

То все, що ви заплатите—$7.95 за 7 гарних дарунків. Причина сему ся, що я щойно отворив новий ювілєрський склеп і продаю людям по гуртовній цїнї. Дістанете слїдуючі річи:

ТОАЛЄТНІ ПРИБОРИ, як біла щіточка, гарне зеркало, ручно дековане, з позолочуваною ручкою, з чудно вирізьбленими цьвітами і на 7 інчів довгий гребень, подібного десеню, все в гарній скриночцї, так як представлено на образку. Вартість $5.00.

ГРЕБЕНЬ ДЛЯ ЖЕНЩИН, такий як бачите на образку, міра 3½x6 інчів, виложений 43 брилянтами, сьвітячими камінями. Гуртова цїна $3.50.

ХРЕСТИК І ЛАНЦУШОК, такий самий як на образку, з 12 великими, полискуючими камінями. Цїна в склепах около $2.50.

ОХОРОННА БРИТВА разом з клінґами з найлучшої сталї, все в гарній виложеній скіркою скриночцї, готове до уживаня. Вартість $1.50.

ПОЗОЛОЧУВАНЕ ФОНТАНОВЕ ПЕРО з всїми модерними уліпшенями. Ручно і богато різблене. Вартість $1.50.

ШПІНКА ДО КРАВАТКИ, позолочувана, виложена чудовими білими і кольоровими камінями. Я віру, що не заведете ся, коли заплатите $4.50 за таку шпінку в найдешевшім склепі.

ПЕРСТЕНЬ ДЛЯ МУЩИН в міліонерськім стилю, виложений сьвітячими і повабними камінями. Коли можете купити його в якімнебудь склепі за меньші гроші як $2.50, я дам Вам його за дармо.

ГАРНИЙ ГОДИННИК, який мусите бачити, щоби його оцїнити. Ніякий образець не покаже вам його правдивої вартости. Гарний хід, додаємо ланцушок з дармовисом. Ґарантуємо на 20 лїт. Він не є з правдивого срібла, але також само виглядає. Коли завважите ріжницю при відборі, то не платіть за него. Даємо до него елєґатську, плюшом вибиту скриночку. Вартість коло $8.50. — ТОМУ НЕ ЧЕКАЙТЕ, аж ми все те випродамо, але ВИТНІТЬ СЕ ОГОЛОШЕНЄ і вишлїть РАЗОМ З $1.00 ТІЛЬКО, а я вам сейчас вишлю сих 7 гарних дарунків, вартости $30.00 впрост до вашої хати або почти, оплачено. Коли по отриманю будете вповні задоволені з сеї так великої дурнички, то заплатіть ласкаво $6.95, а всї 7 дарунки будуть ваші. ПАМЯТАЙТЕ, НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ. — Адресуйте: 144чс—

A. P. OWENS, Jewelry Dep't., 190 Quincy St., Brooklyn, N. Y.

ЧИ ВИ ЄЩЕ ТОГО НЕ ЗНАЄТЕ?

що Ви повинні купувати лікери там, ДЕ ВИ МОЖЕТЕ ЗА МАЛІ ГРОШІ ДІСТАТИ ЯК НАЙЛУЧШІ ТОВАРИ. — Є тільки одно таке місце в Америцї, добре знана гуртовна спродажа лікерів БРЕМАН І ОСҐУТ в Пітсбурґу, Па.

Перечитайте уважно слїдуючий спис цін:

4-лїтна біла або червона Б.&О. житнівка: за ґальон $1.75	Коняк, за ґальон .... $2.50 до $5.00
5-лїтна біла або червона Б.&О. житнівка: за ґальон $2.00	Добре біле або червоне столове вино, за ґальон .... від $1.00 в гору.
7-лїтна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон $2.50	Солодкий токай, за ґальон .... $2.50 до $4.00
10-лїтна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон $3.00	Черний рум, за ґальон .... $2.00 до $4.00
12-лїтна біла або червона Б.&О. житнівка, за ґальон $3.50	Правдивий яловець (Боровичка), за ґальон .... $2.50, $3.00, $3.50, $4.00 і $5.00
Правдива добра Теркалиця, за ґальон ... $2.00 до $5.00	Алькоголь, за ґальон .... $3.00 і $4.00
Чиста, моцна Сливовіца, за ґальон ...... $2.50 до $5.00	
Кімель або Грушняк, за ґальон $2.50, $3.00, $3.50	

Оплачуємо почту від замовлень 5-долярових і висше на просторі межи Ню Йорком і Шікаґом.

ҐРОШІ ВИСИЛАЙТЕ В РЕДЖІСТРОВАНІМ ЛИСТІ І ПОЧТОВИМ АБО ЕКСПРЕСОВИМ МОНІ-ОРДЕРОМ. КУПУЮЧИ ВІД НАС, ЗАОЩАДИТЕ ГРОШІ, ПОЗАЯК МИ НЕ ЗАТРУДНЮЄМО АҐЕНТІВ. МОЖЕТЕ ПИСАТИ ДО НАС ПО УКРАЇНСЬКИ.

BREMAN & OSGOOD,
112 FULLERTON St., PITTSBURGH, PA.

ЙОСИФ П. ПАЛЬ, український управитель.

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

PERFECTION SMOKELESS OIL HEATERS

ХТО БОЇТЬ СЯ ЗИМНА?

Вітер може вити під стріхою а мороз може витискати слїди на вікнах, але анї троха зимна не дістанеть ся до дитини. Для огріваня її купальнї і її кімнати, для Вашої вбиральнї і їдальнї, постарайте ся о бездимний Perfection Oil огрівач.

Огріває скоро, є довго тревалий, гарний. Недорогий і некоштовний. Легкий до перенесеня як робітничий пакет, і гарно виглядає, де Ви його тільки поставите. Він огріває нинї більше як 2.000.000 домів. Питайте за ним в департаментових шторах і доставця меблів або зелїза.

Найкориснїйше уживати Aladdin Security Oil.

STANDARD OIL COMPANY

Newark, N. J. New Jersey

$1.40 за ҐАЛЬОН ҐАРАНТОВАНОЇ ВІСКИ

„Lucky Tiger" по цінї, яку до тепер платили готельники, купуючи бочками!

Сильна і приємного смаку; задоволенє ґарантуємо, або звертаємо гроші. 45ч51

Чим скорше замовите, тим більше заощадите.

STULZ BROTHERS
10 Stulz Bldg.,
KANSAS CITY, MO.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школї або в своїй хатї під нашою дирекцією; старанна, цїлковита іскора наука; приймаєсь кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 East 14th Street, New York City. Телефон: Stuyvesant 933.

НОВІСТЬ! Кождий рад мати добрий, моцний і точний годинник, тому, коли хочете мати щось доброго і відповідного, то ви повинні купити собі сей найлїпший годинник, котрий є знаний вже кождому, а навіть цїлий сьвіт знає, що годинник СИСТЕМИ РОСКОПФ є найлїпший зі всїх. Є вони моцно збудовані і довготривалі; дуже добре тримають час. Ґарантовані на 25 лїт, цїна через сей місяць дуже низька, лише $4.00. Такий самий як той, тільки має лїпшу машинерію і чисто срібний, подвійні коверти, критий і ґарантований на 25 лїт, цїна $6.00. Нїде тих годинників не дістанете лише в нашім складї. Сї годинники є старокраєві, яких ми ще перед війною спровадили більшу скількість. Тепер маємо їх кільканайцять соток, тому наколи хочете мати щось доброго і відповідного, то не відкладайте з дня на день, щобисьте не спізнили ся, тільки ще нинї витнїть се оголошенє і зазначіть нам який хочете годинник, чи дешевший чи дорожший, а ми вам вишлемо його відворотною почтою разом з ґаранцією. Гроші зложите при відбираню сего годинника. Пишіть ще нинї за ним на адресу: 143ч—

WATCH SUPPLY CO.,
1755 W. Grand Ave., Dept. 50, Chicago, Ill.

Др. І. Спіллінґер

Порада і оглядини ДАРОМ.

Застарілі хороби можна вилїчити без ужитя затроюючих лїкарств при помочи електрики. Рівнож в богато случаях, що давнїйше вимагали операції, можна вилїчити ся о много лучше тим самим способом, без ужитя ножа. 119—

Маю також машину, за помочию котрої можу бачити нутро людського тїла і пізнати причини хороби, а другою машиною можу впровадити струю електричну до тїла і вбити заразливі бактерії, які є причиною всїх недомагань. Та метода лїченя є не тільки нешкідливою але і приємною для пацієнта.

Dr. J. SPILLINGER,
153 E. 18th St., New York, N. Y.
при стації елевейтра 3-ої евені і субвею.

Години офісові: в понедїлок, середу і пятницю від 9. до 12. рано. Ві второк, четвер і суботу від 9. рано до 8. веч. В недїлю від 9. до 11. рано.

Сьогодня Сьогодня ДЕНЬ!!!

коли кождий Українець в Америцї повинен рішити, що жити тут не знаючи анґлїйської мови тяжко. Отже ще таки нинї напишіть до нашої школи листа; вложіть 10 центів монетою чи марками а ми вишлемо Вам пробну лекцію і подрібні поясненя про се, як ми в короткім часї і за невелику платню РУЧИМО навчити Вас заочно ГОВОРИТИ, ЧИТАТИ І ПИСАТИ ПО АНҐЛЇЙСЬКИ.

Тисячі учеників скінчили нашу школу. Тисячі вдячностий одержані від наших учеників, проживаючих майже у всїх містах Злуч. Держав, Канади і Мексико. Ради своєї особистої користи не відкладайте на завтра, а ПИШІТЬ СЬОГОДНЯ. Ми ручимо писемно за успіх. 19—

Спеціяльний курс для женщин і дївчат. — Адресуйте:

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL, 525 W. 47th Street, New York City.

Elias Rosenthal **АДВОКАТ.**

ЗВІСНИЙ УКРАЇНЦЯМ В АМЕРИЦЇ

302 Broadway, 13th floor, NEW YORK, N. Y.

Практикує понад 25 лїт в тутешних судах і перепроваджує всякі справи з успіхом.

ПІСТОЛЕТ НА 12 СТРІЛІВ.

Стріляє добре до цїли 12 разів за одним набитєм. Чорний—ґон метал фініш—добре зроблений — вистарчить на цїле житє.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА.

Сей на 12 стрілів пістолет і пачку набоїв дамо Вам зовсїм даром, коли поможете нам розповсюднювати наші нові з 21 камінями годинники. Робота легонька. Потребуєте тільки носити наш годинник, показувати його своїм товаришам і сказати їм, де ви його дістали.

Ся оферта є тільки на короткий час, тому витнїть сейчас сей купон, вложіть його до листу і пришлїть до нас. Ми вишлемо Вам сей на 12 стрілів пістолет, пачку набоїв, а також дуже гарний позолочуваний годинник, з 21 камінями, ґарантований, готовий до уживаня. Годинник, пістолет і набої вишлемо разом, просто до вашої хати. При отриманю заплатите тільки шість долярів за годинник, се є нашу гуртовну цїну для аґентів. А пістолет на 12 стрілів і набої дістанете даром. Пишіть сейчас і надмінїть, який Вам вислати годинник, критий чи відкритий. В случаю невдоволеня виміняємо його Вам або звернемо гроші. — Адресуйте: 147-152

Elgin Company, 502-34 BALTIMORE BLD., CHICAGO, ILL.

ОДИНОКА АВТОМОБІЛЕВА ШКОЛА, ІСТНУЮЧА ВІД 1905 Р., ДЕ УДІЛЯЮТЬ ІНСТРУКЦІЙ У ВАШІЙ РІДНІЙ МОВІ.

Наша довголїтна репутація і велике число вдячних листів від наших учеників, дає нам право сказати, що наша школа є одинокою, з якої Ви будете вповні вдоволені. Ми вчимо після найновійшої методи їздити автомобілями всяких моделів, як також вчимо направляти усї части механізму машини. Маємо свій власний ґарадж при школї, де можете розпізнатись з ріжними машинами. Зголосіть ся особисто і упевнїть ся про правдивість наших слів. Наш інструктор має цертифікат зі свого механічного образованя, затверджений властию.—ПОВНИЙ КУРС $15.00. Час науки неограничений. Нашим студентам даємо посади і рекомендаційні листи.

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES
147 EAST 40th STREET, Dept. 52. NEW YORK CITY

DETROIT, MICHIGAN.

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЮ УКРАЇНСЬКУ ПУБЛИКУ МІСТА ДІТРОЙТ, І ОКОЛИЦЇ, ЩО Я ОТВОРИВ

МЕДИЧНИЙ ОФІС

В ЯКІМ ПРИЙМАЮ НЕДУЖИХ І ЛІЧУ ВСЯКІ СЛАБОСТИ. 47-56

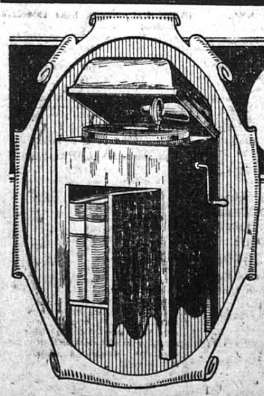
КОЛИ ПОТРЕБУЄТЕ ЛІКАРСЬКОЇ ПОМОЧИ, ПРОШУ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ.

Dr. A. LAPPNER, ЛІКАР І ХІРУРҐ. 61 MONROE AVE., DETROIT, MICH.

Офісові години: від 11-ої рано до 1-ої в пол., від 5-ої попол. до 8-ої вечер. В недїлї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої попол.

ТУТ МАЄТЕ! СОЛОВЕЙКО ФОНОҐРАФІВ. ЧУДО!

CAROLA $15

Тепер можете мати музику цїлого сьвіта у себе в хатї за $15.00

Сей чудовий з магоневого дерева фоноґраф віддає досконало всї українські піснї з „КОЛЮМБІЯ" і „ВІКТОР" РЕКОРДІВ.

„КАРОЛЯ" фоноґраф виглядає зовсїм так як тут представлено. Сей фоноґраф не лише розвеселить Вас, Вашу родину і гостий, але буде заразом окрасою Вашої хати.

ПРИШЛЇТЬ НАМ ЗАМОВЛЕНЄ ЄЩЕ НИНЇ, ЩОБИ ФОНОҐРАФ „КАРОЛЯ" БУВ У ВАШІЙ ХАТІ НА РІЗДВО

Памятайте, що цїна за „Кароля" є лише $15.00 (на захід від Денвер $17.50) і що ми висилаємо експресом і оплачуємо пересилку до Вашої хати.

404 ROSS STREET
P. O. Box 1087
Phonograph Sales Co. PITTSBURGH, PA.